De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND

OPGERIGT 1830.

DEEL 68. KAAPSTAD, DONDERDAG, 14 DECEMBER 1893. No. 5,906.

"ZUID AFRIKAAN" ALMANAK.

TEGEN het Nieuwe Jaar zal er een Blad Almanak in verband met de *Zuid Afrikaan* worden uitgegeven. De daarvoor bestemde Advertenties moeten vóór den 15den December worden ingezonden.

HOFMEYR & REGTER.

Het Opera Huis.

Eenige Huurder: ... A. BERANGER.

Iederen Avond om acht uur,

GEBRS. WIRTH'S

Groot Australisch Circus en Menagerie.

Eigenaren: de heeren GEBRS. WIRTH.
Algemeen Bestuurder: de hr. ALEXANDER.

Positief de laatste 6 Voorstellingen.
Door GEBRS. WIRTH'S beroemd Australisch Circus, ingesloten
40 *Prachtig Gedresseerde Paarden en Ponies, en*
76 ARTISTEN,
Waaronder eerst komen:
9 RIJDERESSEN 9
En de meest beroemde rijders, acrobaten, gymnassen, tumblers, springers, clowns, draagkoopers, jugglers, athleten, ens
De Premie Australische Jockey en de Champion Hoogeschool en bloote rug rijders van Australië, waar de Pers de executanten den hoogsten lof heeft toegezwaaid.

☞ Iets speciaals in het rijden in Wirth's Circus Opening Programma is dat ieder heer de dames en heeren op den blooten rug der paarden zullen rijden.

SPECIALE MIDDAG VOORSTELLINGEN zullen iedere Woensdag en Zaturday middag om 3 uur, ten gerieve van dames en families worden gegeven, wanneer kinderen onder de 10 jaar voor de set prijs op alle rangen zullen worden toegelaten.

Teegenspeijsen: Box 8, £2 2s; Stalls en Dress Circle, 5s; Pit, 3s; ☞ GALERIJ, 2s. KINDEREN onder 10 jaar ALLEEN tegen halven prijs bij de Namiddag Voorstellingen.

Plan dagelijks open in de Vestibule der Opera van 9 tot 5 uur n.m., waar men voorstsitplaatsen zal boeken.

Het Lyric Opera Gezelschap

ZAL OP

"BOXING NIGHT,"

VERTOONEN ZIJN

Eerste Groote Pantomine,

GETITELD:

Robinson Crusoe!

Met een praeht, nooit te voren in Zuid Afrika vertoond! Over de £1000 onkosten is gemaakt in de productie!!

☞ 16 Geheele Nieuwe Tooneelen 16.
300 Nieuwe Costumes 300.
100 Gedresseerde Kinderen 100.
4 Complete Ballets 4.

N.B. Het Bestuur waarborgt:
EENE GROOTSCHE VERTOONING
Het Plan is nu open in de Vestibule van het Opera Huis.

Waarde voor uw Geld.

W. C. COOPER

(OPGERIGT 1863)

19 en 21 *Buitenkantstraat, Kaapstad,*

Zijne Werkplaatsen vernieuwd hebbende, is nu bereid eenig Werk uit te voeren, 't zij nieuw of bestellingen, van de fijnste Landauer tot den Zwaarsten Bokwagen.

Ligt en Duurzaam

Reparatien eene Specialiteit.

VOORRADIG:

Amerikaansche Rijtuigen, Traps, Phaetons, Buggies, Karren, Wagens, enz.

W. C. COOPER,
19 en 21 Buitenkantstraat

Somerset West Strand.

HET STANDARD HOTEL WORDT AANBEVOLEN.

WIJ de Ondergeteekenden recommendeeren ten sterkste het Standard Hotel te Somerset West Strand, bestuurd door Mej. J. CROESER, voor beleefdheid, zindelijkheid, goede tafel en gemakkelijke bedden. Wij logeerden er 25 dagen met onze families en het koken was altijd goed, er was een eerste klasse goede waiter, terwijl de prijsen matig kunnen worden genoemd

Mej. P. NAT HANSON.
" G. ISRAEL.

Prins Albert, 25 Nov. 1893.

Geboorteberigt.

HEDEN is ons een lief Zoontje geboren.

M. VAN NIEKERK,
E. SCHABORT.

Glen Lily, 9 Dec. 1893.

Vette Schapen en Bokken.

DE HEEREN J. J. HOFMEYR & ZOON zullen te Durbanville verkoopen

OP VRIJDAG, 15 *DEZER*,

TEN 10 UREN V.M.,

340 Vette Schapen en Bokken, puik voor den Slagter.

DAVID RAPAPORT.

1,000 *Vette Kaapsche en Merino Schapen.*

OP VRIJDAG, 15 DEZER,

ZULLEN opgemelde Schapen publiek verkocht worden te KLAPMUTS STATIE, door

J. S. MARAIS & Co., Afslagers

Paarl, 11 Dec. 1893.

250 *Extra Vette Kaapsche en Merino Schapen*
300 *Extra Vette Kapater Bokken.*
20 *Fraaije Ruinpaarden, waaronder egale paren,*

Op MAANDAG, 18 DEZER,

ZAL opgemeld getal Vee publiek worden verkocht aan KLAPMUTS STATIE.

A. MULLER.
FAURE, NEETHLING & Co.,
Afslagers.

AFDEELINGSRAAD VAN NAMAQUALAND.

Kennisgeving

KENNIS wordt hierbij gegeven dat het de intentie is van den Afdeelingsraad van Namaqualand Zijne Excellentie den Gouverneur te verzoeken, de ondervermelde Wegen als gesloten te verklaren; en alle personen, eenige objectie hebbende tegen het sluiten van gemoemde Wegen, worden verzocht hunne objecties schriftelijk in te zenden bij den Secretaris, binnen Drie Maanden van de publicatie dezer kennisgeving.

Op last,

A. J. LOYNES,
Secretaris.

Afdeelingsraads Kantoor,
Springbok, 30 Nov. 1893.

Omschrijving der Wegen.

De Weg van O'okiep naar Bultetrap, dan naar Bezondermeid, dan naar Nouami, dan naar Arreroup, dan naar Ferguson's Mijn, dan naar de Pits, dan naar Ograbies, dan naar Karreekop, dan naar Julies Hoogte, dan naar Port Nolloth.

De weg tusschen Kommagas en Spektakel, bekend als de Kloofweg

Afdeelingsraad NAMAQUALAND,

KENNISGEVING.

KENNIS wordt hierbij gegeven dat op een Vergadering van den Afdeelingsraad, gehouden den 15den dag van November 1893, per resolutie en volgens termen van Secties 60 61, 62 en 63 der "Schut en Overtredings" Wet No. 15 van 1892, het tarief onder Schedules B en C. werd veranderd, zooals berigt in kennisgeving gedateerd 22 November 1892, en verschenen in de *Gouvernements Gazette*, van 6 December 1892, als volgt:—

De Mijlage onder Schedule B veranderd en verminderd van 4d. tot 2d. per mijl, of een of meer naar het Schut gaan.

Overschrijding op bebouwde landen niet ingesloten door Heiningdraad, onder Schedule C., veranderd en verminderd van 1/6 tot 1/ per kop voor paarden, beesten, vogelstruizen en varkens.

Op last,

A. J. LOYNES,
Secretaris

Afdeelingsraads Kantoor,
Springbok, 4 Dec. 1893.

Somerset West.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN ZEER KOSTBARE

Losse Goederen, Paarden, Rijtuigen, enz.

DE heer SAMUEL JONATHAN, op het punt staande van hier naar MECCA binnen kort te vertrekken, heeft den ondergeteekende geauthoriseerd publiek te verkoopen

Op Vrijdag, 15 Dec. 1893,

Al zijne Losse Goederen bestaande uit:

4 Trek- en Rijpaarden, ook geschikt voor elk tuig.
1 Village-Kar, met 1 en 2 disselboomen.
2 Andere Open Karren op Veeren
1 Schotsche Kar.
1 Lichte Molwagen op Veeren
1 Bijna Klaargemaakte Mahoniehouten Afslaan Kapkar.
2 Paar Tuigen.
4 Melkkoeijen,

Verder 1 lot Gebogen en andere Gal. IJzeren Platen, Steigerplanken en Palen. Het gewone assortiment Huismeubelen, enz., en wat er meer ten verkoop zal worden aangeboden.

Verkooping te beginnen om 10 ure v.m.

P. J. Bosman, P.W. zn.,
Afslager.

Stellenbosch, 5 Dec. 1893.

GEVRAAGD:

Een Opzigter

OP een Boerderij. Iemand die geschikt is om met vee te werken en ongetrouwd is wordt alleen verlangd.

D. G. BRESLER.

Klein Engeland,
Kalabaskraal Statie,
9 December 1893.

De Thesaurie Kaapstad.

Kaap de Goede Hoop.

£500,000 Koloniale Regering 3½ per cent Effecten.

DE Regering der Kolonie de Kaap de Goede Hoop, zal Tenders ontvangen voor £500,000 Koloniale 3½ percent Effecten tot Maandag, den 8sten dag van Januarij 1894, niet later dan 12 uur aan het Controleur en Auditeur-Kantoor, Kaapstad.

Voor bijzonderheden zie Gouvernements kennisgeving No. 1,205, van 11 December 1893.

Vormen van Tender kunnen worden verkregen van den Thesaurier, Kaapstad, of ten Kantore van eenigen Civielen Commissaris in de Kolonie of bij eenigen Tak der Standard Bank in Zuid Afrika.

H. M. H. ORPEN,
Assistent Thesaurier.

13 December 1893.

Regerings Kennisgeving,

No. 1,190, 1893,

Kantoor van den Commissaris van Publieke Werken, Kaapsche Goede Hoop, 1 December 1893.

GUANO

VAN DE

Gouvernement's Eilanden.

OP en na 1 JANUARIJ 1894, zal de lijst van Personen die GUANO willen hebben zijn GESLOTEN, terwijl de Mest zal worden verkocht, als de ladingen arriveeren.

Applicaties zullen worden behandeld volgens order van ontvangst door den Gouvernements Agent, Loopstraat.

NOEL JANISCH,
Sec. voor Publ. Werken.

EMILE H. VAN NOORDEN

ALGEMEEN EN WETS-AGENT.

Afslager en Gezworen Taxateur

Zaken waargenomen in de Magistraatskantoren.

Agen tschappen met den Meesten Spoed Uitgevoerd,

BELEENINGEN EN VOORSCHOTTEN BELEGD

Kaapstad, 73 Loopstraat,

BELANGRIJKE VERKOOPING.

DE Ondergeteekende als Executeur Testamentair in den Boedel van wijlen den Wel Edelen heer JAN WILLEM MOORREES, Senior, zal

Op Donderdag, 21 December aanst.,

ALHIER OP HET DORP

MALMESBURY,

Aan de woning van den Overledene TEN 10 UREN VM., publiek te koop aanbieden

I. Het PASTOOR op ERVEN No. 6 en 7, groot 183 vierkante roeden, bestaande uit gemakkelijk Woonhuis, ruim en luchtig gebouwd, met Buitengebouwen, Stal en Wagenhuis, enz., en 7 Haarhuizen (alles verhuurd) ruim Achterplants, inhoudende een vruchtbaar Stuk Tuingrond, en mijn ook twee standhoudende Putten, een waarvan bijzonder sterk.

II. Zeker GEDEELTE van ERF No. 30, groot 67 vierkante roeden en 140 vierkante voeten, dit Erf is zeer aanmerkelijk voor handel, daar het aan den Hoofdweg naar de Spoorweg Statie grenst, en is ook zeer vruchtbaar.

III. HUISRAAD, bestaande uit 1 Voorkamer Set, 1 Piano, 1 Sideboard, Kleeder- en andere Kasten, Tafels, Stoelen, Bedden en Ledikanten, enz., Glas- en Aardewerk en een groot assortiment Keukengereedschap, enz.

IV. VERDER, LOSSE GOEDEREN, als, 1 extra Openkar op Veeren, 1 Bakkar, 2 paar Tuigen (nieuw), 1 Nieuwgebreide Visch Zegen (ongezeemd) omtrent 180 vamen lang, 1 lot Wijnvaten, 1 kwantiteit Gebottelde Wijn, 1 lot Rakken, 1 lot Manden, 2 extra bamboes ladders, 1 lot Zink Platen, 1 lot Kisten, enz., en nog een menigte andere Goederen te veel om te melden.

Let Wel. De Verkooping zal precies ten 10 uren beginnen.

J. W. MOORREES, Executeur Testamentair.

Vendu-kantoor, Malmesbury,
2 December 1893.

J. W. Moorrees, Jr. & Co., Afslagers.

De "WEST END" VOORAAN!

Voor een wezenlijk goed Pak Kleeren ga naar

Den "West End" Kleerenmaker, 88, Pleinstraat, tegenover Boomstraat, Kaapstad.

Doet voor geen onder wat aangaat Stijl, Passen, kwaliteit en Werkmanschap, en men spaart 25 percent, daar wij onze eigene Fabriekanten zijn.

Kerstmis Presenten.

TOLL & COURTIS,

WENSCHEN de aankomst te berigten van groote partijtjes van alle soorten van NUTTIGE en SIERLIJKE NOUVEAUTE'S, ingesloten een zeer mooije selectie

ELECTROPLAAT GOEDEREN,

Nieuwe en kunstige modellen in Kook en Kaart bladen en Bordjes, Boter en Ingelegde Schotels, Suiker en Room Sets, Bijer Standaards, Breakfast en Dinner Stands, Beschuit Kistjes, Serviette Ringen, Kisten van 4 uur Theelepels en Tafel Gangs, Jasonnertjes, Notenkrakers, Thee en Koffijservicen, enz., enz. enz.

Een prachtige verscheidenheid nieuwe modellen in Gouden Doekspelden en Armbanden, mooije Gem Ringen, Horologien en Klokken van allerlei soort tegen lage prijzen, Speelgoed en Poppen een zeer groote verscheidenheid.

Juwelierswaren op order gemaakt en herstellingen netjes uitgevoerd door knappe werklui. Orders van Buiten ontvangen duchsche attentie.

TOLL & COURTIS,

DARLING- en GRAVESTRAAT.

Ta-ra-ra-Boom-de Aye,
Heesee, Heesee, Heesee!
'k Spendeer mijn geld in HILLIARD'S
Winkel op Kerkplein,
Waar je meer krijgt dan in eenig ander Magasijn.

A. HILLIARD,

Lakenhandelaar en Kleerenverkooper,

KERKPLEIN.

VOLMAAKT GESCHIKTE BRILLEN.

KUNNEN alleen worden verkregen, nadat men het Gezigt heeft laten onderzoeken door hen die een afgeheele kennis der condities van zijn nut hebben.

De beste rand aangaande uwe oogen te samen met Brillen geschikt voor de verzichten van eenige kwaal kunnen worden verkregen in het

Optisch Instituut,

10 *Markham Gebouwen, Kaapstad.*

A. DANOS, Optieus.

N. DAVIDSON, Oculist.

Waar ga je heen m'n lieve meid?
Naar Adderleystraat, zoo wordt gezeid.
Doe dat toch niet, maar liever koom,
Met mij naar HILLIARD'S Dennenboom,
Alles is *Goedkooper* daar,
En *Beter* ook, dat's zonneklaar.

A. HILLIARD,

Lakenhandelaar en Kleerenverkooper,

KERKPLEIN.

"Vrede op Aarde, in Menschen een Welbehagen."

LAAT uw zorgen maar wegblazen door den Zuid Ooster,
En bezoek Kaapstad's Groot Lakenstoffen Fair als een trooster,
Alle te spendeeren contanten zullen welkom zijn,
Tegen koopjes bij HILLIARD op het Kerkplein.

HILLIARD'S

"Onder den Ouden Dennenboom,"

KERKPLEIN.

De Zending Zaal, Buitenkantstraat.

EEN BAZAAR

TER stijving van het 't Kerkfonds der "Nieuwe Kerk," zal gehouden worden op E.K. VRIJDAG, 15 DEZER, in de School Gebouwen in verband met de Zaal.

Lekkernijen van Buiten!

De Bazaar te worden geopend om 2 uur des Namiddags en te worden voortgezet in den Avond.

KENNISGEVING AAN HET PUBLIEK

IN antwoord op herhaaldelijke en menigvuldige navraag, hebben de Ondergeteekenden het genoegen bekend te maken, dat daar zij nu de eenige eigenaars geworden zijn van

HOPE'S GROOTE HAARHERSTELLER,

en zij in staat gesteld zijn aan den zoo dikwijls uitgedrukten wensch van het publiek te voldoen, om wederom wat van deze alomberoemde Haarherstellers te hebben

Zij kunnen zulks thans voor de toekomst verzekerd besorgen, en tevens de verzekering geven dat er niets in is giftig, of nadelig voor gezondheid of huid. Hunne Naam teekening, in rooden inkt is op elk buttel.

☞ Certificaten van welbekende Inwoner van de Kaapstad en andere deelen van Zuid Afrika, strekkende van de wonderbare uitwerking van dit uitmuntende Haarmiddel, kunnen op applicatie worden ingezien.

OOGZIEKTEN,

ontstaan door ouderdom of andere oorzaken. Vele personen in Zuid Afrika, zoowel als in Europe en Australië, zijn geheel en al genezen, waar alle andere geneesmiddelen faalden, door het gebruik van Dr. Rokusmatzaan's Oog Essences en Morris' Kaleerstijfsel en Zalf, waarvoor zij de Eenige Agenten zijn.

Dr. C. F. JURITZ & Co, Engel Apotheek Loopstraat, Kaapstad

WIJ ZIJN OP WEG NAAR DE STAD VAN RIJKDOM

IN HET

DISTRIKT VAN VOORSPOED

IN DEN

STAAT VAN POPULARITEIT.

DAAR WIJ AGENTEN ZIJN VOOR

WHEELERS LIKDOORN-ZALF,

Verwijdert Likdoorns, Knobbels, enz. totaal zonder pijn. (In Potten) Prijs 1/6; Per Post 1/10.

WHEELERS CAPILLARINE

Herstelt het haar tot zijn oorspronkelijke kleur en bevordert den groei (geen verf) Prijs 2/6; Per Post 3/9.

WHEELERS EXTRACT voor de lever genoemd indigestie. Gemaakt van Wortel: Bladeren en Bast van zekere Planten. Prijs 2/-; Per Post 2/6.

MILK OF VIOLETS.

Absoluut zuiver. Verwijdert Sproeten en Zonbranden en is heerlijk verkoelend. Prijs 1/6; Per Post 2

AGENTEN,

HEYNES, MATHEW & CO., CHEMISTEN,

KAAPSTAD.

KERSTMIS CADEAUX!

KERSTMIS CADEAUX!

E. BURMESTER,

78 ADDERLEYSTRAAT,

WENSCHT de attentie zijner talrijke klanten te vestigen op zijn grooten voorraad Leerwaren, bevattende Russische Leeren Beurzen, Sigaar en Sigaretten Kokers, Zakboekjes, Dames Handtasschjes, Gepakte Reistasschen, Dames Companions Heeren Necessaixes, Inktpadden, reiszakken.

Kerstmis en Nieuw Jaar Kaartjes.

78 ADDERLEYSTRAAT.

ALS DAMES

Verdrietig worden en niet kunnen besluiten welke soort Hoed te dragen, dan moeten ze naar den Ouden Dennenboom gaan en onze Modemaakster consulteeren, zie onze laatste modellen en soorten, die zekerlijk de luidigestie zullen genezen.

A. HILLIARD,

ONDER DEN OUDEN DENNENBOOM,

Kerkplein, Kaapstad.

Kerstmis Nouveautes en Nieuw Jaars Presenten.

HARRIS & Co.,

84 ADDERLEYSTRAAT,

KAAPSTAD.

HEBBEN veel genoegen bekend te maken aan hunne begunstigers en het publiek in 't algemeen, dat zij juist wat toevoegingen hebben ontvangen aan hun reeds kostbaren voorraad, aldus zonder twijfel de grootste en best uitgezochte voorraad in Zuid Afrika makende. Onder de jongste importaties behooren Diamanten Doekspelden, Ringen, Armbanden, Schroef-Oorringen, Diamant en Paarlen Halssnoeren, enz., enz. Eveneens een prachtige sorteering Dames Halve Hoepels en engagement Ringen, waarvoor we zoo bekend zijn van af £2 tot £50 en andere zaken te veel om op te noemen.

Een zeer nuttig en mooi Kerstmis present is onze Paarlen naam en initial Doekspelden van 20s. en 15s. elk. Een mooije Kerstmis Cadeau voor Kinderen is een goede Halssnoer.

Een zeer prachtige en groote sorteering Sterling Zilveren Goederen in 66ni bevattende Theelepels en Vruchten Lepels. Inktstellen, Papier Messen, Zoutpotjes, Haarborstels, Suiker en Roomspiegels, enz., enz.

Wij hebben zonder uitzondering, de mooiste sorteering Fancy Goederen, bestaande uit Dames Handschoen en Zakdoek Kastjes, Werkkistjes, Handvaliesen, Albums, Photolijsten, Kaartkastjes, Reukwater, Pijpen, Sigarenkokers, Scheer benoodigdheden, enz., enz., enz.

Orders voor buiten ontvangen onze beste attentie. Indien de Goederen niet bevallen kunnen sij worden teruggezonden of omgeruild.

Harris & Co., Harris & Co.

Kerstmis en Nieuw Jaar's CADEAUX.

M. LEVENBERG,

48 ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTAD.

Alle Jongste Nouveauté's in Juwelierswaren, Zilverenwaren, Electroplaat en Fancy Goederen.

M. LEVENBERG.

AYER'S SARSAPARILLA

ZUIVERT

HET BLOED,

Bevordert de Eetlust,

VERDRIJFT

Dat Vermoeid Gevoel,

Maakt de Zwakken Sterk.

Ayer's Sarsaparilla is het beste bloedzuiverings- en versterkingsmiddel voor oud en jong. Zij verdrijft uit den levensstroom alle vergiftige en onnoodige stoffen, herstelt de gezonde werking der weefsels, zenuwen en klieren, en geeft nieuwe kracht aan het gestel dat door ziekte en pijn verzwakt is.

Ayer's Sarsaparilla

Geprepareerd door Dr. J. C. Ayer & Co., Lowell, Mass., U. S. A.

Geneest anderen, geneest ook u.

NIEUWE MARKT.

Van 13 D c.

		£	s.	d.	£	s.	d.
Aardappelen, per mud		0	5	0	— 0	10	6
Abikosen, per 100	...	0	0	9	— 0	3	3
Boter, per lb....	...	0	0	10½	— 0	1	7½
Boonen per mud	..	1	1	0	— 1	1	0
Bijeren per 100	...	0	7	0	— 0	11	9
Eenden, per stuk	...	0	1	5	— 0	3	0
Erwten, groene, per mud		0	4	0	— 0	4	0
Groene Boonen, per bh		0	2	4	— 0	2	9
Ganzen, per stuk	...	0	2	5	— 0	3	2
Hoenders, per stuk	...	0	1	6	— 0	2	10½
Kool, per stuk	... ...	0	0	0½	— 0	0	1
Kalbvleesen, per stuk		0	2	11	— 0	11	3
Komkommers, per 100	...	0	1	2	— 0	6	0
Limoenen, per 100	...	0	16	4	— 0	17	0
Peren, per 100 ...	...	0	0	3	— 0	3	5
Pruimen, per 100	...	0	0	4	— 0	1	8
Tomaties, per 100	..	0	1	9	— 0	3	11
Uijen, per mud	...	0	3	3	— 0	6	9
Vijgen per 100	...	0	2	4	— 0	7	5
Zuurlimoenen, per 100		0	9	6	— 0	9	6

VROEGEMARKT.

Van 13 Dec.

		£	s.	d.	£	s.	d.
Aardappelen, per mud	...	0	5	6	— 0	12	0
Abrikozen per 100	...	0	0	8	— 0	2	6
Bijeren, per 100...	...	0	9	1	— 0	12	0
Eenden per stuk	...	0	1	11	— 0	2	3
Groenen Boonen per mud		0	2	8	— 0	3	1
Ganzen, per stuk	...	0	2	5	— 0	2	5
Haverzwerven, per 100 lb		0	3	1	— 0	4	6
Komkommers, per 100	.	0	6	0	— 0	6	2
Peren, per 100 ...	...	0	0	11	— 0	1	6
Pruimen, per 100 ...		0	0	8	— 0	1	4
Rog, per mud ...	...	0	10	6	— 0	10	6
Uijen, per mud	...	0	3	4	— 0	7	0

40 Wagens.
10 Karren.

VERKOOPINGEN.

DECEMBER.

14.—Klapmuts Statie, Slagtossen, van den heer G. van Blerk,—De Villiers, Immelman & Co., afslagers.

15—Somerset West, Losse Goederen, Paarden, Rijtuigen, enz., van den heer S. Jonathan, —P J Bosman, P W Zoon, afslager.

15—"Jongersklip," a/d. Caledon, de plaats Jongersklip, van den heer B. C. Groenewald,—Kleijn & Cluver, afslagers.

15—Durbanville, Schapen en Bokken, van den heer D Rapaport,—J J Hofmeyr & Zoon, afslagers.

15—Klapmuts Statie, Kaapsche en Merino Schapen—J S Marais & Co., afslagers.

18—Klapmuts Statie, Schapen, Bokken en Paarden, van den heer A Muller,—Faure, Neethling & Co., afslagers.

20—Wijnberg, Vastgoed, Piano ... enz., in den boedel van wijlen den heer J P Eksteen,—J J Hofmeyr & Zoon, afslagers.

20—Pinelands Weg Statie. Losse Goederen Rijtuigen Trekpaarden, Glas en Aardewerk, van de heeren Blumenthal & Co., E H van Noorden afslagers.

21—Porterville, Paarden, Ezels en Ossen, van de heeren Holmberg & Wiid,—J H P Zoer, afslager.

21—Malmesbury, Vaste en Losse Goederen, Huisraad, enz., van wijlen den Well-Ed. heer J W Moorrees, Sr.,—J W Moorrees, Jr. & Co., afslagers.

21—Boesmansrug, nabij Villiersdorp, Levende Have, Losse Goederen, Huisraad, enz., van den heer C du Plessis,—Dempers, Moore & Krige, afslagers.

22 Malmesbury, Paarden en Ezels, van den heer P E Edelingshuis,—J W Moorrees, Jr. & Co., afslagers.

30—Mosselrivier, annex Hermanuspietersfontein, van mevrouw Agnes M Stroud, 100 groote erven langs de kust,—Kleyn & Cluver, afslagers.

De Zuid-Afrikaan.

DONDERDAG, 14 DECEMBER 1893.

IS HET ZOO ERG?

Australië wordt ons dikwijls als voorbeeld tot navolging aangeprezen, maar toch ook weder nu en dan als afschrikkend voorbeeld voor oogen gesteld. De *Cape Times* haalt een stuk uit een blad uit Melbourne aan, ten effekte dat het Parlement van Victoria slechts in schijn de maatregelen van wetgeving wikt en weegt die door de Regering er aan worden voorgelegd; want per slot van rekening, om eigenlijke politieke kwesties bekreunt sich niemand, en slechts plaatselijke kwesties maken de gemoederen warm. Dit wordt ook zeer natuurlijk geacht, want de parlementsleden worden alleen gekozen met het doel om hun kiesdistricten bijzondere voordeelen te brengen. En nu vraagt de *Cape Times* of niet het hetzelfde van parlementsleden en kiezers hier te lande is te zeggen. Zijn antwoord is toestemmend, en hij geeft zijn redenen voor zijn gevoelen. Daar die redenen ons onjuist schijnen willen wij een woord er over zeggen; maar alvorens een enkele opmerking.

Wij ontkennen volstrekt niet dat er hier te lande dikwijls te veel aan de dorpspomp gedacht wordt. Twee onzer knapste parlementsleden vonden onlangs bestrijding in den hoofdsetel van hun district, omdat zij niet gesorgd hadden voor landsgeld tot betere inrigting van een tentoonstellingsplek. Maar per slot van rekening, toen het tot stemming voor Bondskandidaten kwam bleek een overgroote menigte voor hun herkiezing te zijn. Nu dunkt het ons duidelijk dat een parlementslid wel degelijk een dubbelen pligt te vervullen heeft, dien om de landszaken en dien om de belangen van zijn kiesdistrict te behartigen; en zoo heel moeijelijk is het in den regel niet om aan beide regt te doen. Evenmin ontkennen wij dat sich debatten over Wetten hebben voorgedaan waar door de parlementsleden een laakbare onverschilligheid werd aan den dag gelegd. Komt er een Wet op Wisselbrieven en dergelijke voor, dan is het natuurlijk dat onze boerenleden hier weinig belangstelling in toonen, maar het hinderde ons te zien hoe weinig kennis er in 1892 van de Wet op de Koloniale strijdkrachten genomen werd, schoon wij seer wel bevroedden waarom men schroomde om de leemten er van aan te wijzen. Doch waar gewaagt de *Cape Times* van? Voorzeerst van besuiniging, waar de boerenleden den mond van vol zullen hebben zonder ooit met iets anders dan nesterijen voor den dag te komen. Maar besuiniging moet uitgaan van de Regering, en wel vooral van den Thesaurier der Kolonie, en wij verbeelden ons dat het Sir Gordon Sprigg zoo min als diens voorganger aan voorliefde voor, en slag van, besuiniging ontbreekt. Al het gelol van den heer Molteno in de vorige zitting heeft geen mensch overtuigd dat de Wetgevende Vergadering een meer regtstreeksch aandeel in het toezigt op 's lands financiën moet nemen; veeleer is het tegendeel het geval. Dan het tarief der Douane, dat niet, buiten het Parlement om, door middel van onderhandelingen over het Tolverbond behoorde geregeld te worden. Steekt echter het Parlement er zijn vingers in, dan gaat het heele Tolverbond naar de maan. Men kan, als vroeger in Duitschland, een apart Tolparlement hebben, maar daarvoor is het nog niet de tijd, zoolang het Z. Afrikaansche Tolverbond nog zoo is samengesteld als thans. En buiteaadien, wie klaagt over het tarief? Net de kooplui, die ronduit bekennen dat zij, ten gerieve van hun eigen bedrijf, een lager tarief willen; maar wie denkt hier aan de kooplui? Als die hier baas waren, dan was de Kolonie lang op de flesch. Dan noemt de *Cape Times* Naturellenbeheer, onderwijs, de arme blanken. Wel, dit zijn alles zaken van het hoogste belang voor het Kolonistendom; maar de zaak der arme blanken hangt met heel wat samen waar men thans, en met reden, nog niet aandurft, en daarom laat men ze liever aan samenwerking tusschen de Regering en particuliere krachten, dan dat men er Wetten over maakt. De belangstelling in onderwijs is bij de parlementsleden zeer in het oog vallend, en komt de Regering met een verbeteringsplan voor den dag, dan vindt dit bij de verteg woordigers der Kolonistenmeerderheid altijd bijval, als het in bestaande behoeften voorsiet. Nog meer belang stelt men in de kwestie van Naturellenbeheer; maar kan men die, in omstandigheden zoo als de tegenwoordige, reeds nu in het belang der Kolonisten regelen? Voorsaan onder hen die elken afdoenden maatregel bestrijden zou men de *Cape Times* en confraters zien, en met het kieserspersoneel dat wij hier hebben en den invloed dien Engeland hier oefent gaat een regeling zoo gemakkelijk niet. De Wetten waar de heeren Joubert en Du Toit steeds om worden aangevallen, sloegen op een enkel en ondergeschikt punt, maar het denkbeeld dat er achter aan was juist genoeg. Zoo zij intusschen het thans raadzamer achten om af te wachten wat de heer Rhodes tot regeling der Naturellenkwestie zal doen, een werk hem in de vorige zitting toegewezen, dan sullen zij, gelooven wij, in het belang des lands handelen. Wij vergaten den zoojuns, waar de *Cape Times* thans van zegt dat het heel mooi gaat om er op kiesvergaderingen van te spreken, maar is men eens gekozen, dan wordt er niet meer aan gedacht. Nu ja, dat spreekt ook van zelf. In 1884 had het Ministerie Scanlen een prachtig accijnsplan uitgedacht, veel minder drukkend, naar het heette, voor den boer dan dat van 1878. Het werd door het Ministerie Upington overgenomen, en weinige jaren later moest de Regering het tegen haar sin laten vallen, eenvoudig om den ellendigen toestand waarin de Koloniale wijnboerderij verkeerde. Sedert dien tijd is de zaak herhaaldelijk op nieuw besproken, en met reden; op sich zelf is een accijns geen erger belasting dan vele andere, en voor zoo ver de verbruiker er door getroffen wordt is er eigenlijk volstrekt niets tegen te zeggen. Herhaaldelijk is dan ook verkondigd dat men een accijns moet hebben die niet op den producent maar alleen op den verbruiker drukt; maar met al de groote bekwaamheden waar de voorstanders van den accijns op bogen hebben zij nog nooit, in al de verloopen jaren, een plan tot zulk een accijns uitgedacht, en zij lijken even magteloos als de Rijkskrachten die er niet in slaagden om humpty-dumpty weer op zijn muur te setten.

Wat ons betreft ontkennen wij niet dat wij met sekere onrust den afloop der verkiezingen afwachten. 't Is zeer mogelijk dat hier en daar ordentelijke boeren door geleerde betweters sullen vervangen worden, en dat men, ten deele door den invloed dien de dorpspomp ook hier te lande oefent, mannen herkiesen zal wier aanwezigheid in het Parlement gebleken is niets dan kwaad te doen. Maar vallen de saken redelijk uit, dan gelooven wij dat reeds het programma door den heer Hofmeyr aan de Stellenbossche kiezers voorgelegd, schoon het alles behalve volledig was en dit ook niet kon zijn, onze wetgevers wat beters zal te doen geven dan een louter kijken naar plaatselijke belangen; en wat de Minister Faure onlangs zeide over die plaatselijke belangen, daar is per slot van rekening iedereen het vrij wel mee eens, juist daarom omdat het gaan hier geschiedt natuurlijk en lang niet zoo erg is als de heer Innes en zijn bewonderaars in de *Cape Times* en elders het willen doen voorkomen.

VEELWIJVERIJ.

Onze Hollandsche tijdgenoot van Dingsdag l.l. bevat een brief van Dr. Wirgman, den welbekenden Anglikaanschen geestelijke te P. Elizabeth, die meer malen getoond heeft dat hij de Afrikaner partij welgesteld is en in sommige opsigten met haar meegaat. Hij acht veelwijverij een der redenen waarom het zendingswerk in Z. Afrika hindernissen ontmoet, en wijst er op dat hij, te Birmingham het woord voerende, de Kaapsche Regering gepresen had om het niet erkennen van Kafferhuwelijken die niet door een geestelijke ingezegend of door een Magistraat gesloten waren, maar tevens het gevoelen geuit had dat de Regering bij de Wet het stemregt aan hen die in veelwijverij leefden moest ontzeggen. "De politieke opinie van Engeland," zoo eindigt hij, "zou met ons zijn als wij aanstaande zitting een korte akte passeerden om bedrijvers van veelwijverij het stemregt te ontnemen.'

't Is zeer mogelijk dat hij op dit laatste punt gelijk heeft, en ons zal het niet rouwen als er, om welke reden dan ook, gekleurde kiezers van de lijst wegvallen; maar toch zien wij bezwaar in zulk een Wet. Wij herinneren ons nog best hoe, in de dagen van Sir George Grey, de kwestie van wettige en niet wettige huwelijken hier het eerst ter spraak kwam. Een Mahomedaan van vermogen was gehuwd, als de meeste zijner geloofsgenooten, met slechts één vrouw, die met hem bleef tot haar dood. Naderhand trouwde hij op nieuw, en weldra gingen hij en zijn tweede vrouw tot het Christendom over, werdende bij die gelegenheid ook hun huwelijk gewettigd. Nu was de man op sekeren voet met zijn oudsten zoon uit zijn eerste huwelijk, en in zijn testament onterfde hij hem. In dien tijd was nog de bepaling van het Roomsch-Hollandsch regt omtrent de legitieme erfportie van kracht, en nu maakte de zoon hier aanspraak op; maar de andere erfgenamen betwistten zijn regt, op grond dat hij gesproten was uit een huwelijk dat bij de Wet niet erkend was. Regter Watermeyer gaf toen een dier merkwaardige en fijn beredeneerde uitspraken die men van hem gewoon was, en in overeenstemming met die uitspraak werd de eisch van de hand gewezen. Hier te lande, zeide hij, werd het Christelijk huwelijk erkend, het Mahomedaansche geëngineerd; maar een Mahomedaan kon niet op Christelijke manier trouwen, en dit was geen reden om hem het regt te ontzeggen een wettig huwelijk aan te gaan. Een Mahomedaansch huwelijk was dan wettig als het gelijk stond met een huwelijk zoo als dit volgens het hier heerschend regt bestond. Maar dit laatste was niet het geval. Een huwelijk dat het nemen van een tweede vrouw naast die welke men huwde niet uitsloot, en dat den man het regt gaf om zijn vrouw weg te sturen als hij genoeg van haar had, dat was geen huwelijk in het oog van dit regt. Vandaar de afwijsing van den eisch, die terstond gevolgd werd door een Wet tot het sluiten van Mahomedaansche huwelijken voor den Magistraat, sullende dan door zulk een huwelijk de vrouw in dezelfde positie tegenover haar man geplaatst zijn als elke andere wettig gehuwde. Men wachtte wonder wat van die Wet. Maleische meisjes, heette het, — en dit was toen ter tijde stellig waar, — werden veel beter onderwezen dan de jongens, en zouden het wel gedaan krijgen dat, als dezen haar tot vrouw wilden, het huwelijk voor den Magistraat gesloten werd. In werkelijkheid is echter de Wet een doode letter gebleven.

Trouwt nu een Maleijer op de oude Mahomedaansche manier, in plaats van voor den Magistraat, dan zal het publiek dit huwelijk erkennen, en vrouw noch man er minder om achten; maar in het oog der Wet leven zij niet in wettigen echt maar in concubinaat. Dit is inderdaad het geval met Kaffers die niet voor een geestelijke of voor een Magistraat gehuwd zijn, schoon daar de wetgever heeft moeten overgaan tot een regeling van het Kaffer erfregt die voor het behoud der orde noodig was, en juist hierdoor de Regter in Kaffer huwelijkszaken een eenigszins vrije hand heeft. En nu vragen wij of de Wet kennis kan nemen van een veelwijverij die niet bestaat in het aangaan van een werkelijk huwelijk met meer dan eene vrouw, maar eenvoudig in het houden van meer bijzitten dan één. Wij voor ons kunnen niet insien hoe dit kan, en juist daarom, hoe gaarne wij ook zouden zien dat men in overeenstemming met de openbare meening in Engeland gelegenheid kreeg om Kaffers en des noods ook Maleijers van de kiezerslijst te schrappen, gelooven wij dat er van een Wet zoo als Dr. Wirgman met de beste bedoelingen er een wil, geen spraak kan zijn.

'T EEN EN ANDER.

Dat de Rijksregering, gedurig door Labouchere en consorten lastig gevallen, sich verstaan zou tot het zenden van instructies aan Sir Henry Loch, expreselijk er voor vervaardigd om de Gecharterde, en niet minder het Kolonistendom, te jubeletten van het gebeurde in Matabeleland het regte gebruik te maken, dat was te verwachten. Wij verbeelden ons intusschen dat de heer Rhodes de kennisgeving van Sir H. Loch voor notificatie aannemen en zo beleefdelijk beantwoorden maar tevens Dr Jameson herinneren zal dat voldongen feiten het beste antwoord op ongepaste bemoeizucht uitmaken. Dit is stellig dat die bemoeizucht hier een slechten indruk maken zal, en dat de heer Rhodes seker kan zijn van allen steun tegenover de betrokken partijen dien de Kolonie hem verstrekken kan. Buitendien, Bulawayo is ver, en in het rege saizoen gaan telegrafen stuk zoo dikwijls als het landsbelang dit meebrengt.

Teregt wordt door een tijdgenoot aangewezen dat de schade door het delversbedrijf te Johannesburg ten gevolge van de door de Regering geheven belastingen geleden, in de verste verte niet gelijk staat met die welke het resultaat is van de slimheid van de firma Eckstein, die voor een kleinigheid eigendommen koopt die voor Maatschappijen onder haar invloed volstrekt noodig zijn, en die zij dan onderhand aan die Maatschappijen verkoopt voor sommen die op het oogenblik van den verkoop niet te hoog zijn, maar die de firma zelf in het bezit van buitensporige winsten stellen. Maar wat is daaraan te doen? De firma moge niet netjes gehandeld hebben tegenover de aandeelhouders in de Maatschappijen in kwestie, maar zij houdt sich buiten bereik van de Straf wet, en zoolang zij dit doet is zij zekuur. Wij voor ons hebben ons nooit kunnen begrijpen hoe kapitalisten geld kunnen steken in zaken duizenden mijlen verwijderd van de plek waar zij self wonen, zonder selve naar de beleggingsplek te verhuizen; maar willen zij dit, dan moeten zij de gevolgen ondervinden.

Is er iets wat land en volk tot redding strekt, dan is het dat iemand van hooge begaafdheid sich voordoet om de zaken er in orde te brengen. Waar nou Duitschland zijn had sich een Bismarck voorgedaan? Waar nou de Afrikaner-partij in de Kaapkolonie zijn als zij geen aanvoerder had gevonden die den slag had om haar langs den regten weg te leiden; en waar nou de Kaapkolonie self zijn als zij, om haar te besturen, kiezen moest tusschen tweede klas personaadjes? Wij seggen volstrekt niet dat er onder het beheer van President Kruger in de Z A Republiek geen verkeerdheden plaats hebben; maar is het feit dat hij grooten persoonlijken invloed oefent en dat zijn meerderheid erkend wordt, geen groot voordeel voor het land? Dat de heer Loveday er anders over denkt, een man van Britschen bloede en met Britsche sympathieën, dat is natuurlijk genoeg, en de opinies van zoo'n sujet zijn eigenlijk de moeite niet waard om over te praten. Maar als de heer Esselen beweert dat het *volk* most regeren, gelooft hij dat dan? Gelooft hij dat de massa, al is het een van blanken en van de mannen die te Majuba gestreden hebben, beter geschikt is om den behoorlijken toon aan de politiek te geven, dan de man die getoond heeft dat hij die massa weet te leiden en te beheerschen? Wij ontkennen dit. Voor zoo ver wij den heer Esselen kennen bedriegt hij, met zijn bewering, niet sich zelf maar willens en wetens het publiek dat hij toespreekt, en is zijn eenige doel om, als de saken zijns insiens er rijp voor zijn, self dat koningschap te bekleeden dat volgens den heer Loveday thans bij President Kruger berust. Maar de heer Esselen is een geboren Kapenaar en heeft in de Kaapkolonie een politieke rol zoeken te vervullen; en toen hij die liet varen om een regterambt in de Z A. Republiek te aanvaarden, was er toen iemand die het jammer achtte dat hij vertrok? Een wellig, stormer, die hem dikkooide om dat hij, en niet een ooregte, meende een geschikt werktuig in hem te kunnen vinden; maar stellig geen opregt Afrikaner, want die wisten wat zij aan hem hadden. En zulk een man verbeeldt sich een andere rol in de politiek te kunnen vervullen dan hetzij die van iemand die zijn beteren weet te volgen, hetzij die van een schreeuwer? Dat hij met die Volksvereeniging te Krugersdorp gesticht meêpraat, dat's haast genoeg om te toonen dat men er niets goeds van kan wachten.

Wat De Bosman betreft, die achtte het, in zijn haat tegen de Hollanders, sonde en jammer dat men niet vijf jaren geleden een Volksvereeniging had opgerigt, want dan had men voor de opvoeding der Transvaalsche jeugd in dier voege kunnen zorgen dat men thans geen vreemdelingen meer voor het bestuur des lands noodig had. Maar wat zijn vijf jaren? De Bosman is een geboren Kapenaar, die zijn godgeleerde opleiding te Stellenbosch ontvangen heeft, en het is welbekend dat hij oalaags als curator van het nieuw opgerigte gymnasium te Pretoria bedankt heeft, omdat er geen van zijn mede-Kapenaars aan benoemd werd, buiten een die naar Holland was gegaan om wat regts te leeren. Maar weet De Bosman dat men, met het Z. A. Athenaeum, de Stellenbossche inrigtingen van onderwijs en al, het in de Kaapkolonie niet een zeer gebragt heeft dat men behoorlijk opgeleide onderwijsers in de oude talen en letteren kan vormen; en toch, men heeft in de Kolonie hiernaar gestreefd geen vijf maar veel langer dan vijftig jaren. Zoo is het met andere vakken; men laat niet alleen onderwijsers maar ook beambten en zelfs klerken uitkomen, en behalve wat de Regters betreft, die meerendeels geboren Kapenaars zijn, vindt men het vreemde element bijna overal de overhand voeren. Dat President Kruger er voor gezorgd heeft dat, zoo hij vreemde helpers noodig had, zij uit een land overkwamen dat in Z. Afrika nooit een eigen magt kan voeren, dat is een zijner verdiensten voor ons werelddeel; en dit zou algemeen worden ingezien, als niet vele Afrikaners met een dergelijke blindheid behebd waren als die den in Z. Afrika gevestigden Brit in de zaak der Naturellen kenmerkt.

Heden namiddag wordt de *Athenian* hier verwacht.

Te Jagersfontein is uit de Mijn alleen in November een profijt gemaakt van £13 400.

De uitbreiding van het Kaapsche Parlement zal, meent de *Cape Argus*, op 18 dezer plaats hebben.

Ontbant guano vindt men, alleen in dezen g ve, eene belangrijke Regering's advertentie.

Krugersdorp.—Proponent D Weal gaat op verzoek van den Kerkraad te Kimberley, de diensten alhier tijdelijk waarnemen.

Het Westelijke Provincie Landbouw Genootschap. — De eerste tentoonstelling van dit genootschap zal den 14den en 21ste Maart 1894 worden gehouden.

Aan de Goudmijnen, waar menigten doodgedrinkbanen gevonden worden, is men thans druk bezig met maatjes, ten einde een laten regen te beheeren.

De heer Grobler, een Magistraat te Graaff-Reinet, heeft volgens *Onze Courant*, een benoeming tot Magistraat te Smytersville aangenomen.

Durbanville.—Alhier verkochten de heeren Hofmeyr en Rose morgen 240 volle schapen en bokken, zooals elders in deze uitgave behoorlijk geadverteerd.

Koloniale benoeming. — Beloonghebbenden worden verwezen naar een elders geplaatste aanbesteding omtrent de uitgifte eener nieuwe koloniale lening.

De "Moor", het bekende stoomschip der "Union" Maatschappij is 56 voet langer gemaakt en geheel en al meer naar de eischen des tijds ingerigt.

De heer Cruywagen wordt gezegd als Burgemeester en zelfs als raadslid van Roodebloem, wegens dronke buigheid, te zullen bedanken.

De heer Wilmot, M.L.A. zal Maandag zijn kiezers alhier in de "Oddfellows" Zaal in Plantstraat vergaderen, en de heer J L M Brown zal den voorzitter bekleeden.

Een heer van achttien maanden is te Hermanusdorp aan zijn eind gekomen door het drinken van brandewijn uit een bottel die het had weten magteloos te worden.

De Predikaan van Uitenhage, heeft blijkens een verslag in *Ons Land* nog niet besloten of hij het beroep naar Bloemfontein zal aannemen, en zal niets beslissen tot 23 dezer.

De Wagenmaker is de heer Gabriel de Vos, broeder van het overleden parlementslid, tot Boedelkandidaat gekozen. Van harte hopen wij dat hij en "Jopie" zullen inkomen.

Burgemeester zijn, tot een Magistraten te Kaap Town, ten einde rompslomplijk te kwijten de heeren Hook en te Modderdrift regt te doen, de heeren L A King en J G Vority.

Dips.—Een verbeterde lijst van schapendips door de Regering goedgekeurd, ten einde met inlichtingen, hoe en te verrigten, is in de *Gouvernements Gazette* van Dingsdag ll. verschenen.

Springbok, Namaqualand. — De aandeelen van Buffelsgat-bloed worden gevestigd op eenige advertentie van de heer A J. Lyners, secretaris van den afdeelingsraad van Namaqualand.

De Zendingraad, Buitenkantstraat.—Gisteren hield De Mistring verschillende nieuwe lidmaten onderzoek en aangenomen, die aanstaanden Zondag ten aanhoore der gemeente plegtig zullen worden bevestigd.

Een hartbrekend afscheid.—Aanstaande week zullen wij eene leesrs vaarwel zeggen daar wij gaan verhuizen van de Caledonrivier d sor bied. Degenen onder onze intekenaars die ons nog eenige penningen verschuldigd zijn verzoeken wij vriendelijk maar toevens dringend om als je blief nog op te denken, anders zullen wij verplicht zijn stappen te nemen waartoe wij geen lust hebben zoo kort voor Kersmis en Nieuwe jaar.—*Burgersdorp Gazette.*

Zandfontein Spoorweg. — De aandeelhouders in d. Zandfontein Spoorwegmaatschappij hebben gisteren een vergaderhouwt met den aanneemer, den heer J. Walker, bekwaamheid en de Directie hoopt de lijn met 1 Januarij te kunnen overnemen.

Calvinia.—De vergadering van den nieuwen Boedelsk Voor-Rentaan, welke op den laatsten Zaterdag in Januarij aanstaande bepaald was, is, op verzoek van verscheidene leden, door den voorzitter vroeger bepaald en zal nu op den eersten Zaterdag in Januarij aanstaande, te Wilgenhoutsdrift gehouden worden.

Het "Landbouw Tijdschrift," waarvan wegens vergroot ing de prijs o 5s. per jaargaan verhoogd is, zal volgens kennisgeving in d. *Gouvernements Gazette* voortaan niet langer ten koste van Boeren te zuiniglande meer ook aan die van Landbouwgenootschappen *gratis* verstrekt worden.

Klapmuts.—Dijsend vette Kaapsche en Merino schapen op morgen door de heeren Marais en Co.—Op Paardenmarkt Maandag zullen de heeren Faure, Neethling en Co., een blomp eerste klasse schapen en bokken en een 20 extra fraaije ruinparden, te Klapmuts, te koop offreren.

Het N. Wesyan.—Waar Hendrik Witbooi is, dat weet maar niet best, maar dat hij er legens is, dat heeft een Duitscher ondervonden die in Namaqualand es plaats hoeft, en na afwisseling er terugkeerende bevond dat er 3,000 schapen, 150 beesten en 27 paarden geroofd waren. De man is hier per *Neptides* aangekomen en zijn leed te klagen.

De examens voor den Civielen Dienst zijn dit jaar briefgewoud door 86 kandidaten, tegen 110 in het vorige jaar. Onder de afgewezenen bij het examen was dat de kandidaten bevrijde moesten leeren in hoe ver zij eene betalen om een brief te beantwoorden naar de eantoekeningen aan den raaddoor hu examineer aan toegevoegd.

Orpen, Steingieterij.—Een dispuutje uit den Stad-Raad, die men over de beroepe van den wal brengen en ververen van de pl. M. gemiddelden bij de Havencommissie verzoegd had, heeft gedaan gebragten dat men de heele kwestie aan den Havens, den Stadingenieur en Kapt. Penfold verwees.

Waar lijdt dat naar?—Een berigt aan een tijdgenoot uit Johannesburg gezonden houdt in dat reisigers per spoortrein zeer verstoord waren over het onzindelijke feit dat men een doodkist met een vergaan lijk er in van Aliwalnoord tot Natalspoort in het naburigtuig had vervoerd.

Een vreemde meester komt uit Hanmansdorp. Een paar dagen geleden was de heer Marthinus, van de zending in Hanslam, Lange kloof, onderweg naar Hanmansdorp, toen zijn wagen gevallen en erg gewond. Hoewel een beenen tijd later hoe Dr. Vanté van Hanmansdorp kwam om hem te helpen, en te Hanmansdorp aangekomen leek hij redelijk te zijn, toen plotseling zijn krachten hem begaven en hij overleed. Hij laat een vrouw en negen kinderen na.

De heer Lebzohn te Stellenbosch volgens een plan van Prof Lagenaar gehouden, is Vrijdag avond 9 uur bijgewoond met een van Prof. Morrison over "de stof en waarin zij bestaat." Hij betoogde uit kleine Eghaamtjes, molecuules genoemd, die sich in een zeekere vrij en snel beweging, en dit laatste werd toegelicht door proeven waarmit het bleek dat water vol degelijk een ledige ruimte bevat, die minder groot wordt als het water hetzij met suiker, hetzij met zijn wordt gemengd.

Te Oost London hield de Havencommissie gisteren een zitting waar de heer Molesworth de kwestie der havenpolders voorzeegt. De heer Fuller zeide daarop dat hij het een en ander te zeggen had dat niet voor de dagbladpers bestemde, en op een wenk van den Voorzitter trokken de rapporteurs hun pad. Toen de vergadering was afgeloopen vernamen zij dat er wel bezwaren gemaakt waren, maar van dien aard dat zij niet gepubliceerd konden worden.

Een haaiejid van bekwaamheid met bezems is stellig niet kwaad; men berigteere sich slechts hoe gaarne de broeder van den verloren zoon een vriendenmaal van een bok zonder boonen gebruikt had. Honders als twaalf gerigt is practisig. En toch heeft de Magistraat van Oud sbosrn zijn gebrek aan sympathie met het menschdom betoond door een aantal klearlingen die sich zulk een maal tijd wilden verschaffen, deels terstond naar den brank te zenden en deels naar het Rondgaande Hof te verwijzen.

Aanbesteding Volgestopte gaat het Ratter" medel met gemakkelijken voor-stel vergezeld met een patente stijfverbrandstof.—*Nieuwe Ader*

Goud is per *Grantully Castle* gisteren vervoerd ten bedrage van £174,400 door de Standard Bank, £30,804 door de Bank van Afrika, £14 694 door de Afr Bankvereeniging, £30,160 van de Natalsche Bank, £31,325 voor de Nationale Bank (Johannesburg), en £3,290 voor deelhte (Pretoria). De geheele waarde komt er op £304,673, meer dan £65,000 meer dan bij eenige vorigene boot.

In het uitvoer.—De invoer van goederen in de Kolonie heeft bedragen in Nov. bl. £1,101,127 (waarvan £1,115 695 een koop-waren) tegen £989,000 (£811,474) in Nov. 1892; in de vijf maanden met 30 Nov. gesteldel £5,626,606 (£5,116,747) tegen £4,939,282 (£4,089,882); in de elf maanden £10,418,282 (£9,894,244) tegen £9,694,201 (£7,949,282) De uitvoer in Nov. £916,011 tegen £1,007,631; vijf maanden £4,896,474 tegen £5,742,164; elf maanden £11,226,050 tegen £10 554,749 Ko-waren; Nov. £143 664 tegen £121,336; vijf maanden £883,280 tegen £807,870; elf maanden £ ,571 024 tegen £1,048,692.

Een bazaar, ten voordeele van het Kerkfonds der Loge genaamte de "Nieuwe Kerk," zal morgen, Vrijdag, in de Koningsaal, Buitenkant straat worden gehouden. Dit is, indien we ons niet vergissen, de eerste bazaar die in de gebouwkloosheid in verband met genoemde zaal zal worden gehouden, en deze vele fraaije en nuttige zaken zoude zijn toegezonden twijfelen wij niet aan het succes, waarmee de onderneming zal worden gekroond. De Meisjes en zijne geachte age, die met hart en ziel voor hunne lange gemeente werken, verdienen dit ook ten volle, en daar de "Nieuwe Kerk" genoemde vrij wat ontbreekt met het bouwen van een nieuwe pastorie en, heeft gehoed, kan een hoogst schrijnend der fondsen ook zeer rijk geen kwaad.

Stellenbosch, 13 December 1893. — De orlen van Hofmeyr en Krige zeiten in dezen laatsten tijd in het midd, om te zien hoe of de zaken staan met het oog op de naderende electie. Daartoe hoeven zij een comité en zenden twee in elk district uit niet om stemmen te werven, maar om uit te zien hoe het de zaken staan. Zaterdag avond had men een vergadering van comité-leden van huize van den heer W. A. Krige. O.a. Jan se. Neef Willie zijn willig; maar hebben sulke andere sich thans terugtrekken, dat is hu ook wijze tijt aanstaat te doen, om geen verplaatsing de nederlaag te lijden. Maar heel elk doen als hij kan, en in men voorzeenen tegen te staan, den wensch ik Neef P de Waal en M-r Pieter Borman, die zich als hoofdelijke leden? Departementen van Algemeen Bestuur behoort een al taal te heer zoken dat zij die hun pligt niet doen zonder verantwoordelijkheid van de Regeerlijke Magt ontslaan en over streng disciplinair gestraft kunnen worden als militairen in de linden waar het militairisme baas is.

Een Transvaalsche kwestie. — De *S. A. Zeitung* klaagt er zeer over dat een Duitsche school in verband met de zending te Lijdenburg, R A R, die vroeger een toelage van wege de Regering kreeg, thans hiervan is uitgesloten, omdat de bepaling der Onderwijswet die Hollandsch tot taal van het onderwijs in lagere inrigtingen maakt. Wij zien overigens dat de President Kruger en Prof. Mansvelt sterk Hoger zouden willen dan de Duitsers in kwestie te helpen; maar deze zijn dat zij niet behoeven van stappen dan zij niet behoeven voor de Engelschen doen. Nu dat men het Hollandsch als taal der Republiek niet kan handhaven als men toegeeft aan het invloeden die het gunstig der Engelsche taal verkrijgen zijn, dat zal per slot van rekening niemand ontkennen die het met de Hollandsche taal in Z. Afrika goed meent.

Het Landbouw Departement. — In de Paarl wordt gehoogd dat als men sich over landbouwbelangen tot het Ministerie van Landbouw wendt, het tijden lang duurt eer men een antwoord erlangt. "Het is," zegt onze tijdgenoot, "nu meer dan 8 dagen geleden dat wij een het departement geschreven hebben omtrent het geven van bronnen in groen- of sommerbemesting aan de Paarl; doch tot gisteren hebben wij nog geen teken of uitsig. Is dat, terwijl de phylloxera gedurig op zij nieuwe plekken ontdekt worden, terwijl de tijd voor spoor-oeting voorbij gaat, en belangstelling aan den dag gelegd wordt in zaak, dat het zoo wenschlijk moeten zijn niet toe noodig wezen om een brief over zulk een kwestie te beantwoorden en de noodige ophelderingen te maken.... Op de laatste gehouden vergadering der Vruchtenkweekers Vereeniging te Wellington werd ook gehoogd dat het departement sedert dag

OPEN BRIEF.

NOORDOOSTELIJKE CIRKEL.

NATUURLLEN OPVOEDING.

Kareefontein, 9 December 1893.

Aan mijne Kiezers!

Mijne heeren,—Veel en zeer veel wordt dikmaals gesteld door de negrofilisten, ook uit de schuilhoeken van Downingstraat, wanneer de naturellenkwestie ter sprake komt. Het wordt bij velen verondersteld dat de belangen maar zoo breed is om de naturellen in hunne voorregten te benadeelen. Maar laat ons nu voor een oogenblik deze wispelturige uitgaven aan naturellen overwegen en dan oordeele een iegelijk voor zichzelven, wanneer ik aantoon hoevele duizenden van ponden de naturellen boven de blanke bevolking tallen van jaren getrokken hebben.

Dertig superintendenten en inspekteurs met hun staf over de naturellen trokken jaarlijks £10,363, waarvoor magistraten, konstabels en politie zijn. Voorwaar een onnoodige uitgave Bij al die superintendenten, inspekteurs, magistraten en konstabels worden nog hoofdmannen en raadslieden bij honderden aangesteld, die het land enorme sommen jaarlijks kosten. Achthonderd seven en-twintig hoofdmannen, ens., kosten jaarlijks £7,739. Let wel hoe de naturellen moeten bewaakt worden. Superintendenten, inspekteurs, magistraten, konstabels, politie en hoofdmannen hebben, naar mijn oordeel, een tweeledig doel: 1o. moeten de naturellen zoo streng bewaakt en aan alle zijden aan banden gelegd worden om ze in toom te houden; 2o. moet hun loyaliteit om den vrede te bewaren door al die posten en traktementen gekocht worden. Driehonderd ses-en-veertig naturellen boarders trokken jaarlijks uit de schatkist £4,476. De boarders trokken van £10 tot £18 Waar zijn de blanke kinderen, die van £14 tot £ 5 per hoofd ieder krijgen, voor boarding, om niet eens van de schoolgelden te spreken! En dan ontvangen hun onderwijzers nog £5,000 voor goede diensten! Tweehonderd seven en-twintig leerlingen die ambachten leeren trokken jaarlijks £6,416. Waar zijn er blanke kinderen die ambachten door middel van geld uit de schatkist leeren en die zulke sommen trekken?

Dan wordt nog dikwijls door de negrofilisten gesegd dat de naturellen verdrukt worden! Ziedaar, zijn zij niet bevoorregt boven de blanken? Wanneer men de begrooting doorgaat, dan vindt men dat er opperhoofden zijn die twintig, vijftig, honderd en tweehonderd pond per jaar trekken Is er 66 gedrouw blank kommandant of veldkornet die zulke sommen trekt? Lezer, dit geldt niet alleen van opperhoofden, maar ook van hunne weduwen; Umtalas weduwen £24, Kamas weduwen, ens., sommen van rijen achteraan. Niet alleen hunne weduwen, maar ook selfs hunne families, soons en dochters, genieten sommen voor hun onthaal, ens. De groote vraag voor u is: waarom zal de Kolonie ook niet aan de naturellen "home rule" of selfbestuur geven, evenals de rijksregering aan de Basutos deed, om van die wispelturige uitgaven ontslagen te raken?

Uw dienstw. dienaar:

D. P. VAN DEN HEEVER.

PAARDENBERG.

POLITIEKE VERGADERING.

(Paarl.)

11 December 1893.

Verleden Zaturdag, om 9 ure, werd een druk bezochte vergadering gehouden in de Paardenbergsche School, om de heeren Basson en De Villiers te hooren, belegd door den heer D M. du Toit, waartoe ook de heer Louw, L.W.V., door zijne vrienden, was uitgenoodigd. De heeren W. D. Malherbe en S. G Joubert werden respektievelijk tot voorzitter en secretaris gekozen.

De Voorzitter zei dat hij den stoel zou innemen onder voorwaarde dat elkeen hem zal helpen, opdat deze vergadering gekenmerkt moge worden door order Alle betelijkheden moesten uit ons midden gebannen blijven, en laten wij elkander hooren, verdragen, wanneer in orde, ondervragen, en wanneer wij mogten verschillen elkanders gevoel respekteren. Hij zou eerst de heeren kandidaten in het veld voor de aanstaande electie het woord geven, en dan zouden de geachte kiesers gelegenheid krijgen vragen te doen, voorstellen ter tafel te leggen, ens.

De heer A. C Koch (Malmesbury), zeide toen dat hij met leedwezen de vergadering moest bekend maken dat de heer Basson gister avond een telegram ontving, terwijl hij op het dorp was, om dadelijk naar huis te komen, zonder de reden te vermelden, en, vermoedende dat het iets ernstigs wezen moest, is hij dadelijk vertrokken en kon bijgevolg heden niet hier wezen, waarover hij zijn spijt te kennen gaf.

Ter tafel kwam toen een adres aan den hr T. A J. Louw, L.W.V., geteekend door 37 kiesers, "Paardebergers," den, heer Louw bedankende voor zijn werk in de afgeloopene sessie in het Parlement en voor het geld verkregen voor de Paardebergsche school, en hem verder hunne volle ondersteuning beloovende bij de eerstvolgende electie.

De heer Louw, L.W.V., schijnbaar aangedaan, zeide onder anderen dat het zijn hart goed deed, na zich heel wat opoffering en moeite te hebben laten getroosten, bij het einde te ondervinden dat men zijn werk waardeert, en hij was vooral blijde om te zien dat onder de namen ook van de invloedrijkste zijn, die bij de vorige electie nog tegen hem waren, en die nu zijn werk op prijs stellen, en hem verder ondersteuning waardergeven. Hij dankt die heeren hartelijk en beloofde hen niet te zullen vergeten, maar in harmonie met hen te werken. Vervolgens zei hij dat, aangezien de vergadering nergens geadverteerd was, hij misschien er niets van zou geweten hebben, had dan niet zijne vrienden hem er kennis van gegeven, en op hunne uitnoodiging is hij thans hier. Hij bedankte voor de eer de vergadering to mogen toespreken. Hij ging toen al de wetten door die het laatste jaar voor het Huis waren in omtrent een half uur, en verklaarde zijn positie er voor of tegen genomen. Spreker zeide toen dat hij blij zou wezen vragen te beantwoorden, met betrekking tot zijn afgelegde loopbaan en toekomstige gevoelens.

De heer D. Bresler (Vleeschbank), deed eenige vragen omtrent de vergaarsom en inspecteurs en de kosten er aan verbonden, waar omtrent hij de noodige inlichting van den heer Louw ontving.

Na nog vragen van minder belang, vroeg de heer P. J. M. Cilliers 's heeren Louw's gevoelens omtrent den senijne. Deze zeide altijd tegen een senijne gewoest te zijn en zal tegen zulk een wet blijven, omdat hij zijne inziens niet zoo gemaakt kan worden, zonder dat de producenten er door lijden. Op een vraag van den heer Jaes. Louw verklaarde spreker dat hij er voor is dat wat hier gemaakt en kan worden geproduceerd, geprotecteerd moest worden

De heer A. B. de Villiers kwam toen aan het woord en introduceerde sich als vroeger wijnboer, koornboer, veeboer en vogelstruisboer. Hij had ook lang reeds de afslagers bezigheid gehanteerd, daardoor te kennen gevende dat hij met de behoeften van den boer bekend is, en al is hij nu afslager, verzekerde hij nogthans dat des boer's belangen ook de zijne zijn. Hij gaf toen een overzigt van zijn gedrag toen hij Richmond en later Caroux von in het Parlement vertegenwoordigde; hoe hij destijds voor protectie ijverde, en verklaarde dat hij nu nog net zoo sterk voor protectie is. Hij toonde aan wat er nog door beschorming gedaan kan worden en gal voorbeelden waar protectie het redmiddel van meer dan één land was. Hij verklaarde sich voor een nationale bank, en zag er veel heil in. Hij is sterk tegen accijns en voorinvoien noodig, hoe- of hoofdbelasting met 't paspoetsel.

Nu stelde de heer Steph Botha, gesecondeerd door den hr Steph. Walters, voor: een motie van vol vertrouwen, en beloofde van gehoele ondersteuning bij de eerstvolgende electie, in den heer Louw.

De heer A Immelman meende dat het niet wenschelijk is voorstellen te doen, daar de heer Basson nog niet gehoord is; ook de heer A. C. Koch deelde dat gevoelen, doch anderen, sooals de heeren Jacp. Louw, P. Cilliers, Liebertrau, ens., zagen er geen bezwaar in.

Als amendement stelde de heer Immelman voor gesecondeerd door den heer D. du Toit: thans geene voorstellen te doen, en ook eerst den heer Basson te hooren. Tot stemming gebragt zijnde, kreeg het amendement 14 stemmen en het voorstel 34, dat dus aangenomen werd.

Toen volgde een voorstel van den heer J. Liebertrau, gesecondeerd door den heer Jan Walters: volle vertrouwen aan den heer De Villiers, met belofte van ondersteuning; waarvoor 49 stemden.

Met een bedanking van die twee heeren voor het vertrouwen en belofte van ondersteuning en voorstel van bedanking aan voorzitter en secretaris, ging elk zijns weegs, na eene order lijke vergadering te hebben bijgewoond.

HOOG GEREGTSHOF.

(Voor de drie Regters).

DINGSDAG, 12 DEC. 1893.

ROCBELA *tegen* SEHELE.

In deze zaak over teruggave van vee aan verweerder voor diens dochter door eischer betaald, nu de dochter in huwelijk van hem weggeloopen was,—deed de Hoofregter uitspraak met te zeggen dat het niet ging om een Tembu huwelijk voor een onsedelijke zaak uit te maken, en dat hierom de zaak aan den Magistraat die dit had aangenomen moest worden teruggewezen, om naar haar merieten te worden uitgemaakt. Had eischer een andere vrouw er op nagehouden, zoodat de weggeloopen vrouw reden voor haar gedrag had gehad, dan zou het anders zijn, maar thans was het haar pligt bij hem te blijven. Kosten van appèl aan appellant toegewezen.

DE BEER'S C.N *tegen* LONDEN EN E. A. EXPLORATIE MAATSCHAPPIJ

Ook in deze zaak, die de vraag betrof of De Beer's gehouden was om zeker land van de Maatschappij gehuurd aan deze terug te geven met de gebouwen er op die tijdens de huur er waren opgerigt, werd door den Hoofdregter uitspraak gedaan, en wel een zeer lange en die heel wat punten van het Romeesch-Hollandsche regt raakte. Het Hooge Hof van Griqualand West had aan de Maatschappij £600 toegestaan, op grond dat De Beer's de gebouwen had moeten leveren; en hiervan had De Beer's geappelleerd. D. Hoofdregter was dit appèl toe, daar hij van oordeel was dat het huurcontrakt niet zoo kon verstaan worden dat De Beer's gehouden was om ook die gebouwen in orde over te geven die op de plek gedurende den tijd der huur waren opgerigt.

MAGISTRAATS UITSPRAAK.

Regter Buchanan zeide dat voor hem was gekomen een appèl van Lehman en een ander van de natie, die te George beboet waren wegens het verkoopen van goederen zonder licentie, door het bezigen van sekere loterij onder den naam van "Aunt Sally" bekend. De Prov. Gr. Generaal gelooide niet de vonnissen te moeten stooren, en zij werd dus vernietigd.

VOORLOOPIG.

Z. A. Mutual vs. A P van Heerden. Verband van £3,000; eischer om kan verbooht worden.—De Kock's exekuteurs vs J J H Vlok. Do vs do £600; do.—Markham vs. R W Murray. £15 5s. onder regel 329.

VAN CURATELE ONTHEVEN

worden de boedels van Josepha Carolo, James Edward en Frank Anderton, Carel Pieter van Wyk Fourie, Maria Elisabeth Viljoen.

PRAKTIJK.

As translateur voor Engelsch en Hollandsch werd toegelaten de heer Herm. Klooser.

TWEE HUWELIJKSZAKEN.

Op voorstel van adv. Buchanan werd aan Hannah Streak gelegenheid gegeven om haar man bij edikte tot herstel van huwelijksregten en anders tot echtscheiding te dagvaarden.—Op voorstel van adv. Shiel werd een "rule nisi" in de zaak van Wolff *tegen* Wolff absolunt verklaard over onthinding van het huwelijk, daar de man geen herstel van huwelijksregten had gegeven.

MARIA S STRIJDOM

s doofstom, en adv. Shiel vroeg aan om aan stelling van een *curator ad litem* wegens een actie over £100 op een promesse die moet worden ingesteld. De heer P R Strijdom werd aangesteld.

ONTVANGEN VAN N O BULTFONTEIN MIJN *tegen* OFF. LIQUIDATEUR.

Adv. Searle vroeg aan om te mogen appelleren aan den Geheimen Raad, en om een verbod om tijdens het appèl verkoop van baten ter hand te nemen, sullen appellant voor hierdoor veroorzaakte schade borg staan Adv. Innes zide dat hij niet tegen het appèl maar wel tegen het verbod had, want de officiele liquidateur had gezegd dat de liquidatie £1,400 per maand zou kosten, en het kon ander half jaar duren eer de Geheime Raad een beslissing nam. Het Hof stond het op, te toe, maar verwees de kwestie van het verbod naar het Hooge Hof van Griqualand West.

KEERBUITSBRAKER VAN ALIWAL NOORD.

Adv. Molteno vroeg aan om order als verlangd in het rapport van den off liquidateur, en het Hof voldeed hieraan, tevens de noodige beschikkingen over de zaak makende, b.v. de aanstelling der heeren Fairbridge en Arderne als procureurs hier ter stede in de zaak.

PETITIE VAN DEN GEREF KERKRAAD TE BURGERSDORP.

Adv. Shiel vroeg om bestigleggingop sekere erf te Burgersdorp, ten einde het regte gebied van het Hof te vestigen, in een actie met dagvaarding bij edikte tegen Karel N Coetzee, thans te Lijdenburg, Z.A.R., over een verband Toegestaan.

UNION BANK

Het block der tegenwoordig schikking der liquidateurs met den heer C T Vos sich één bod ring had voorgedaan en op voorstel van adv. Innes, met goedkeuring van adv. Searle, werd de zaak, die toen moest voorkomen, tot gisteren uitgesteld.

BOEDEL VAN MEYER KUPER.

Adv. Graham vroeg aan om een *curator bonis* in dezen boedel, met magte om te verkoopen, en het Hof zeide den Meester, soo deze dit noodig achtte, tot de aanstelling te magtigen.

Hof verdaagd tot gisteren.

GISTEREN.

UNION BANK (IN LIQUIDATIE.)

Adv. Innes voor de liquidateurs der Bank; adv. Searle voor den heer C. T. Vos. Men herinnert sich dat de heer Vos aandeelhouder in, en lid der Directie van, de Union Bank was, dat hij het verschuldigde op zijn aandelen had afbetaald, maar dat de zaak voor het Hof werd gebragt omdat men geloofde dat een andere vervolging raadzaam was Na hadden de liquidateurs, op raad van het Hof, een nieuwe schikking met den heer Vos ontworpen, die dezen dwingen zou om de helft van zijn eigendom af te geven. Het was echter sedert gebleken dat de heer C. C. de Villiers hiertegen opkwam, op grond dat de heer Vos onder de gewone Wet vielen in der dand in het gunstigste veel beter er aan toe was dan de liquidateurs bewaarden, en niet behoorde ontslen te worden. Van den kant der liquidateurs werd bewaard dat de heer De Villiers het vermogen van den heer Vos te hoog had aangeslagen, en ook de heer Vos beweerde dit door een bedeidig te verklaring. Na heel wat discussie tusschen advokaten en Regters over de verhouding van den heer Vos tot de Bank, zelde de Hoofdregter—met wien de andere Regters instemden,—dat het beste plan voor het Hof was om de schikking goed te keuren, want een verder proces zou niemand baten; maar men werd het toevens eens dat de kosten door den heer De Villiers gemaakt om de zaak dadelijk te maken, door de liquidateurs moesten betaald worden.

VENTERSTAD.

(Van onzen Correspondent.)

7 December, 1893.

Was er vreugde en blijdschap op het geluid van boeren-landman te hooren, toen de liefelijke lente, met haar zierlijk groen, aantrok, toen de dauw der tortelduif in 't lommer der boomen en in 't digte woud werd gehoord, en een aangename gur van de vele bloemen u tegen wandde, die blijdschap werd eenigszins gestremd, toen tusschenen van droogte sich vertoonden, en vreze het gemoed vervulde wat van het vee en het gemaaide worden zou, als het veld zoms droog en kaal wer 't en er gebrek aan water komt. Doch, niet! de groote Albestuurder dof uitkomst. Er kwam een overvloedige regen De natuur werd andermaal verkwikt en verlevendigd, en alles geleek weder op den weg van voorspoed te zijn. Doch de sprinkhanen kwamen na den regen, in groote heirlegers te voorschijn. De landman moest se met roode vlaggen onmiddellijk den oorlog verklaren. Velen slaagden hierin om dat springend vraatzuchtig gedierte van de lenterijen weg te h uden, anderen moesten het echter, na weken lang van 's morgens vroeg tot 's avonds laat gestreden te hebben, opgeven, en zoo werd het gemaide van meer dan den gedeeltelijk of schoel verwoest.

De Afdelings Raad van Burgersdorp heeft tot uitroeijing der pest een sekere som bestemd, terwijl het Gouvernement ook eene som bijdraagt Boksen gehouden, en makes eenige zwermen tegen belooning, die ook maar karig is, doch anderen bijeenkomen sullen a's omzien en dwaas, en dat 't slechts eene matte loops geldverspilling uit 's lands kas is

De voetgangers verdwijnen thans van lieverleden. Ze zijn aan 't verrollen, en eenige zwermen worden g-sien, en deze jonge zwermen maken het den landman zeer lastig

Sprekende van den sprinkhaan en hun beschouwende als een straf op ons land, zij minder kan de regen een straf worden. In de afgeloopene weken heeft het weder fraai gevoegd, zoodat die regen hoogst welkom was voor 't veld en het gewasdie, en menige landman stond gereed met den sikkel in de hand, en vleide sich met de hoop een goeden oogst te hebben van hetgeen de sprinkhanen niet hadden opgevreten. Die hoop werd v rijdeld! Dikke zwaarbewolkte paktes zich samen, en een zware regen stortte neder vergezeld van hagel, die een groot was dat bij door sinkplaten ging. Deze hagelbui begon in den Hantam en trok in de rigting over Zuurberg, tot een naar van Venterstad, voorbij, een distantie van 8 of 9 uren lang, op den geschen weg alles verwoestende, schapen, bokken en vogelst nisen dondanste. Op een plaats in den Hantam sloeg de hagel 300 bokken dood, op een andere 150 schapen, terwijl nog 200 gewond werden, door een hoorn of oog te verli sen. Onder van dagen seggen zoo lets nog nooit, of voor een langen tijdpleit, beleefd te hebben. Men berekent dat er *plus minus* bij de 8 000 sakken graan verloren zijn, waarom het juist dit die riet o gotwijf id daar zal worden.

De gevreesde ziekenis is onder ons een 't afnemen en onze Dorpsche dokters krijgen het thans minder druk. Doch ze hebben een goeden oogst gehad, sloeg de mazelen en deze ziekenis hare verschijnen hebben gemaakt. Er zijn nog deer 't publiek gewild. Hoelang se hier blijven sullen na den vetten oogst zal de tijd ons leeren. Jammer dat wij niet een Afrikaander als geneesheer hier kunnen krijgen, of ten minste een Hollander als Dr. Gunning, die zeer door 't publiek gewaardeerd wordt. Schrijvende thans van doktoren, zeer jammer is het dat Dr. S. de Kock zoo vroeg het tijdelijke met 't eenige moest verwisselen. Zijne nagedachtenis blijve in Prins Albert en Stellenbosch lang in zegening!

De oude mevrouw Viljoen, echtgenoote van De. Viljoen, was ernstig ziek. Zij was aan den raad der grafe, doch is weer wat beter. Bi-heugt het den grooten Meester haar weg te nemen, dan zal 't ongetwijfeld voor familie betrokkingen en vrienden een groot verlies wezen, want zij was met regt "eene moeder in Israel" genoemd worden.

De heer d'Oliveira, onze aanstaande magistraat, zal van af den 1sten Januarij 1894, zijne diensten aanvaarden. Het publiek is zeer in zijn schik met die benoeming, want hij is een Afrikaander, en wij koesteren de hoop dat de geheuerde bevolking tot haren pligt zal worden gebragt, en dat de vele lullebabben, die zeer parmentig en brutaal zijn en haast van niets anders willen weten dan ledig rond te sloenteren en visch langs de Grootrivier te vangen en niet willen werken, dat voor zulke luiaards de les eens goed zal worden gegeven.

Bij het s'uiten der Gouvernements School, die in bloeijenden toestand verkeert, staat een publiek examen gehouden te worden. Bij de onlangs plaats gehad hebbende inspectie zijn slechts een der kinderen in hunne respektieve standaards gedropen.

De. Scijman preekt alweer, nadat hem voor eenige zondagen het swijgen was opgelegd. De. Pepler nam den laatst n Zondag de diensten te Philippolis voor De Fraser waar. De Kerkraad der Ned. Geref. gemeente verzocht toen den Welltt. heer D. Vermooten, die ook al bejaard doch nog sterk is, de dienst ten waar te nemen, aan welk verzoek hij gevolg gaf, niemende niet slechts den voormiddagmaar ook den namiddag dienst waar, natuurlijk door het lezen van een preek van een der gewijde schrijvers van de vorige eeuwen, hetzij uit Cocnraad Mid, Bernardus Smijtefelt of Florentius Costerus of ook wel uit den preekbundel van wijlen den eerwaardigstelijven Johannes Gerhardus Olivier. Hij nam ook de leiding van den maandelijkschen bidstond op sich. En dit is niet de eerste maal dat hij gevraagd wordt de gemeente te leiden en voor te gaan. Dat de gemeente zulke daden op prijs stellen en waardeeren mogen, is de wensch van uw correspondent, die véór Kerstmis en Nieuwjaar nog weer van zich hoopt te laten hooren.

Hof van Insolventie.

BOEDEL OVERGAVE.

Jacobus Johannes Prinsloo, van Jachtsfontein, afdeeling Herbert Vergaderingen in het Kantoor te Douglas, op 27 December a.s. en 3 Januarij 1894

DAVID JOHANNES PRETORIUS, van Nooitgedacht, afdeeling Herbert. Vergaderingen in het Kantoor te Douglas als boven.

AANVRAAG OM OVERGAVE.

Christian Daniel Roode, van Porterville Paarlen in het Kantoor alsaar van 9 dezer.

GAAT GIJ NAAR DE GOUDVELDEN? Neem eene groote voorraad van Ormonde Groot Afrikaansch Geneesmiddel. Gij zult het onmisbaar bevinden, als ter voorkoming en genezing van Kramp en andere Buikstoffelijke Koortsen en ongemakken, zooals Verhit Bloedonzuiverbare Dorst, Vermoeidheid, en Zenuwachtige Uitputting Het werkt als toovers de kwalen in ons tropische klimaat. De meeste heeft roozalen in Afrikaansche Wortels voor de genezing van de Groote Afrikaansche ziekten

REUTER'S TELEGRAMMEN.

ONDERZEESCHE TELEGRAAFDIENST.

Anarchisten.

Ontvangen en gepubliceerd 11 Dec. 8.30 a.m.

LONDEN, 11 Dec. — Het Fransche Ministerie zal heden een Wet indienen om bomgooijerij tegen te gaan. De Socialisten verklaren ten hettigste dat zij met de Anarchisten niets toen hebben.

Ontvangen en gepubliceerd 12 Dec. 11 a.m.

LONDEN, 12 Dec.—In het Lagerhuis heeft gisteren Sir Wm. Harcourt de sympathie van Regering en Parlement te kennen gegeven met de Fransche Kamer van Gedeputeerden, en hun afschrik van de gepleegde misdaden. De heer Balfour sprak met warmte in dezelfden zin. In de Fransche Kamer heeft de heer Casimer Périer, Eerste Minister, Westen ingedient tot het straffen der drukpers die zij tot misdaden aanzette of na praat, tot vermeerdering der politie, en tot het straffen van hen die ontploffingsmiddelen in hun bezit hadden. De Drukperswet ging terstond door de eerste lezing, in weerwil van sterke oppositie van den kant der socialisten.

Engeland's scheepsmast.

Ontvangen en gepubliceerd 12 Dec. 2 p.m.

LONDEN, 12 Dec.—Een drukbezochten en vergaderwoerdigende vergadering, heden in de "City" gehouden, heeft besluiten genomen tot onmiddellijke vergrooting der scheepsmagt tot verzekering van Rijk en handel. In het Lagerhuis heeft heden avond Lord George Hamilton kennis gegeven van zijn plan om een resolutie voor te stellen, ten effekte dat het belang des lands groote vermeerdering der scheepsmagt eischt.

Een mooije boel.

Ontvangen en gepubliceerd 12 Dec 9.15 a.m.

LONDEN, 12 Dec —Socialistische bewegingen van de ergste soort hebben in Italië plaats gehad. Te Bari goot de het gepeupel petroleum op een zeeofficiersambte, en stak hem toen in brand. Te Giardinelo vermoordde het volk den Stadssecretaris en zijn vrouw, hakten se het hoofd af, en droegen de hoofden op pieken rond. De troepen werden geroepen en vuurden op de moordenaars, 22 doodende of wondende.

OVERLANDSCHE TELEGRAAF DIENST.

KAAPKOLONIE.

Een Wesleyaansch eerbewijs.

K. W. TOWN, 12 Dec.—Gisteren avond werd Eerw. Thompson, President der Wesleyaansche Conferentie, begiftigd met een adres in kleurendruk namens de verschillende gemeenten van den K. W. Townschen ommegang der Wesleyaansche Kerk van Z. Afrika.

Is dat door ballotage?

Een Burgemeester en een school voor arme blanken.

KIMBERLEY, 13 Dec.—De Stadsverkiezingen te Kimberley hebben veel bevoering gewekt, vooral in wijk 2, waar tegenover den heer Jones, tweemaal Burgemeester, de heer Tapscott met groote meerderheid gekozen werd. Burgemeester Blackbeard heeft van stadsbe ambten en raadsleden van Beaconsfield een adres in kleurendruk en een vergroot lichtbeeld van zich zelf bekomen. Te Kimberley zal, onder toezigt van de Commissie voor de Op. School, een school voor arme blanken worden opgerigt Meintjes, de ijzerpaardruiter, wordt binnen kort te Kimberley verwacht.

Politiek te Beaufort West.

(Van onzen Correspondent.)

BEAUFORT WEST, 13 Dec.—Heden werd Boad's benoeming vergadering gehouden. Tegenwoordig waren 23 takken met 1169 leden. Bij de eerste stemming werd Des Vages benoemd met 646 stemmen tegen 523 voor Weeber; bij de tweede stemming werd Weeber eenparig benoemd.

NATAL.

Zet de tering naar de nering.

PIETERMARITZBURG, 12 Dec. — Het inkomen in de laatste vijf maanden toont een vermindering van £38,000, de uitgaf een van £174,000.

Z. A. REPUBLIEK.

Spel en weder.

JOHANNESBURG, 12 Dec. — Het Kaatstournooi in verband met de Wanderers Club is gisteren begonnen. Men was net begonnen toen eerst een vreeselijke stofbui en daarna een hevige regenbui volgde, die aan het spel een einde maakten. Gedurende een zwoeder werden twee prachtige muilezels, die een wagen trokken bij het gebouw voor het Geregtshof, door den bliksem gedood.

Landbouwtentoonstelling.

Hoopvol voor Natal.

PRETORIA, 12 Dec.—De jaarlijksche tentoonstelling van het Landbouwgenootschap te Pretoria wordt op 26 Maart gehouden. De Regering heeft nog geen kennis gegeven van het houden van een speciale Volksraadszitting in Januarij, en hieruit leidt men af dat ook zonder dit de Spoorwegbeswaren uit den weg geruimd kunnen worden.

Assurantie en Spoorwegconferentie.

JOHANNESBURG, 12 Dec.—Op een vergadering der Kamer van Koophandel werd berigt dat de bewerging tot vermindering der brandassurantie prijzen reeds sekere mededinging ten gevolge heeft gehad. Wat de correspondentie met de Kaapsche en Natalsche Regering betreft over een mogelijke mededinging in Spoorwegvrachten 's zomers, heeft het Comité vernomen dat Natal de Kaap verzekerd had niet van plan te zijn het bestaande tarief te verlagen. De Voorzitter zeide dat in dit geval het eenige wat men doen kon daarin bestond dat men een Spoorweg Conferentie zocht te bewerken, en men zal de zaak als beschrijvingspunt voor het aanstaande Congres der Kamers zenden.

Meer dooden.

JOHANNESBURG, 13 Dec.—Een blanke en een kleurling zijn in het eigendom der City en Suburban dood gevonden. Geen merken van geweld; men gelooft dat zij door koude en verwakking zijn omgekomen.

Ongeluk.

Invoerregten.

JOHANNESBURG, 13 Dec.—De 12 jarige zoon van den heer David Boyd is aan de plaatselijke klipkuil in een diep hol verdronken. — De ontvangsten der Douane in de elf maanden geëindigd met 30 November beloopen £634,108, tegen £375,390 voor denzelfden tijd van verleden jaar.

Middelburg ingenoem deur een man.

(*Di Afrikaanse Almanak.*)

Di volgende verhaal is an di skrywer vertel deur di voorneemste boofpersone daarin en vele andere oogetuige, en dit hoef na di oorlog, en met di grootste eenstemmigheid. Hij wil egter nie verseker dat daar ni enige verstring by is nie; di verstring is dan egter van di vertellers; di skrywer sê dit terug met soos dit an hom vertel is. Some kan di kleine byse heertenisse (episodes) 'n goeie insig gé in di geskiedenis. Nouwel, as hier di verhaal is di smaak val, heef di skrywer later meer te sê, want daar hij met al di hoofpersone in di oorlog in omgang was onmiddelik daarna en met honderde oogetuige toen dit di algemene gesprekke was, kan hy wel 'n boek daarvan val

Toen di monster vergadering op Paardekraal di Republiek weer afgekondig en hulle Regering weer opgerig het, was dit 'n wonder hoe gou hulle weer di bestuur o'er di hele land georganiseer en uit di hande van di Engelse geruk had. Dit het hulle só gedoen. Dadelijk op Paardekraal het di burgers van elke distrik apart by makaar gekom en het hulle kommandante en veldkornette gekies. want dit moes verseer 'n kryebestuur wees. Toen was di order dat elke kommandant met sya manstrap moes optrek na di hoofdorp van sya distrik en di bestuur moet opeis en o'ereem van di Engelse, met good as dit kan, mar anders met geweld; en waar 'n sterke mag in forte is, wat ni sonder grote verlies kon ingeneem worde ni, daar moes hulle di dorp beleger en alle gemeenskap na buite afsny. So trek hulle toen daar uitmakaar, elke kommandant met sya manskap, na sija eie distrik. behalwe di wat ver bisonder dienste teruggeboo word En so was binne 'n week tyd heel di bestuur uit hande van di Engelse in di van di Boere o'ergeneem en net Pretoria had di Engelse behou en dan was hulle in forte baby Potchefstroom, Lydenburg, Rustenburg en Standerton; mar almal vergeet en afgesny van di buitewereld. Non by di inneming van di dorpe is heel wat gebeur wat met ophef son gepubliseer en gelese wees, mar wat deur di drukte van di oorlog ni bestrywe is ni, en deur di latere veldslage toen verdring is, mar wat tog bly lewe in di mond van vele oogetuige. Een van di sonderlingste daarvan is di inneming van Middelburg deur één enkele man.

Oom Fani Grové was g-kiis as kommandant ver Middelburg. Oom Fani was 'n lewe sagte man, en meer geskik ver sya pos as oorlogsing dan as kommandant. Tog het hy good geditie in di Engelse oorlog en ook later in di Mapoch oorlog. Toen di Middelburgers opgetrek het na Paardekraal was daar 'n afdeling troepe by di dorp net besig om ver hulle 'n versterkte kamp te maak Intussen was di troepe van Lydenburg daar langs gebom tot versterking van Pretoria en di t'oopi was amaa met hulle opstrek en hulle was almal same, met di dag voor ons verbaal plaas vind, versiaan as Bronkhorospruit daar 'n kommando pêrderuiters wat General Joubert met spoed daartoe gestuur had vas Paardekraal af. Mar Oom Fani en sya manstrap wis daarvan nog six. Hulle wis ni of di klompi troepe ni altemit nog versterk was ni

So hom Oom Fani met sya kommando tot 'n paar uur van di dorp af, en daar hamperr hulle os hom by kryvraad met sya veldkornets en provisi - veldcornets. Di besluit was: di agtermiddag moes imand onopgemerk di dorp ingaan om af te spioen hoe de sake daar lyk, dan soo hulle daarop di vollende dag handelend optré. Mar wi moet non gaan! Fanie de Klerk is 'n jonge man van omtrent 30 jaar, mar 'n vrolike broerjé, wat dikwils met sya dorpevrinde saam saans in di Hotel 'n bitji gaan sprie hut. Fanie is provisi-veldcornet en by is 'n plaatji van di eerste water. Sya hoese sal dus di minste suspisi gé En dés toé dri Fanie sit op sya pêrd ongewoond, met sya revolver onder sya baiji.

Net soos Fanie di civilitije iary voor jy di dorp inbom, hits hom net een van di Oostsees, wat op di dorp woos, 'n goeie vried, Fanie toen, ook te pêrd.

"Hoe lyk dit hier met di rojes, jong!" vro Fanie na groete.

"Wat, Hérel, weet jy dan ni hulle het mos gister op hulle heers gebid."

"Wat! jong, vertel my dan di stori."

"Hérel, daar het 'n spul rojes van Lydenburg afgekom na Pretoria toe, en een klompi rojes, wat daar di sociyal half klaar gepak tot, is saam met hulle getrek, en gister het 'n pêrde kommando, wat General Joubert van Paardekraal afgestuur het, ver hulle bygetrek na Bronkorospruit en ver hulle pap gesluit"

"Jong, en wat sé di en klompi lojale non hits op di dorp!"

"Wat! Hérel, hulle loop almal stört tuese di bene. Hier, jong, vertel my waar gaan jy dan!"

"Man, ons het mos weer 'n regering opgerig en Paardekraal, en Oom Fani Grové is ons kommandant; non is di en met di kommando daar anderhant Oom Klaas Prins, en hulle het sy gestuur om te boom spioen in di dorp. Kom, drasi om met my saam, jong, dan gaan ons eers wat drink in di hotel."

Daarop gaan ons twe broertjis an di spioeIn, soos gewoonlijk, as 'n man 'n bitji gedrink het, dan is hy stark sonder krag, alm sonder verstand en ryk sonder geld.

"Hérel," sé Fanie, "mar ons han mar non self di kantoor gaan o'ermoes non di en spaa so in hulle broek gekwyp is."

"Ja wat" sé Oostsé, "ons loop net non kapt Von Brandis storm se ons sis di sleutels op van di kantoor. Ek denk di es in nog daar."

Di twe klim op hulle pêrde en ry di straat af Net toen hulle kapt. Von Brandis, di Landdros, tegemoet, verwijl hy van di kantoor na sya huis toe hom Fanie spring hom soo voor di boes en sé: "Is maar van di Republiek, en g staan deur di kommandant, sis ek di sleutels van di kantoor."

"Die maar ik niet sigeren. Ik sta onder mya ged, by de Britsche Regering," sé de Kaptein ove bedaard.

"Nou, weiger jy dit? Di kommando is agter di buit, dan ga ik die dadelik rapporteer, en jy sal dit maar verantwoorde as dese bloed val." En matoor trok Fanie sya revolwer: "Ek sis di sleutels van di kantoor."

"Voor overmacht moet ik bukken; maar ik geef só af onder protest." En hiermé o'erhandig hy di sleutels aan Fanie.

Non nog moediger geworde, ry di twe na di kantoor toe, ruk di rooi vlag van di vlagpaal af, en Fanie sluit di trank oop. Last di prysoeliers uithom en verklaar 'n algemene pardon.

Daarna sluit hy di kantoor weer en non ry di twe na de winkel van di gebr. Berrotè Fanie, met di sleutels van di kantoor in di hand, sé: "Ek het non di kantore o'ergenoem, op geeg van di kommandant, en non order ek van julle di 'Vierkleur,' wat binne 'n half uur moet klaar wees, om by di kantoor te bya."

Daarop stap di twe uit en Fanie se ver Oostsé: "Jong, waar is Reebok? (di Landdrosklerk) Hy moet dood; want hy het ons te veel sonde angedoen." En op 'n galop já di twe na Reebok sya huis toe. Fanie spring af en stap in sonder klop, en vra ver Jaffer Reebok: "waar is jou man?" Sy se: "hy is ni tuis ni." Fanie se: "dis lilig jy, jy het hom weggesteek." Daarop stap hy somar di huis deur en kyk onder al di kooie, kaste, ens, mar ongelukkig, of liwere gelukkig, kon hy hom nergens kry ni Want toen di skrywer hiervan een hoer van Fanie vra, terwyl hy hom di stori vertel, of by dan regtig ver Reebok son gestuit he, was sya antwoord: "soos ek toen gevoel het, het ik hom seker geskiit, as hij hom di minste verzet het; mar as hy hom wou oorgé, dan sou ek hom vasgemaak en voor di krijgsraad gebring hê." Op di vraag: waarom hij dan so boos was op Reebok, was sya antwoord: "hy het ons al te baing sonde angedoen, onder di Engelse okkupasi, as ons permitte mocs he ver ammunisi, of wat ook. Mar di on Kaptein is 'n goosie man, ver hom sou ek nj geskiit het ni."

Daarop gaan di twé di vlag haal en gaan kantoor toe. Daar was 'n klipkomp van di dorpse lojale, mees kinders en straatvolk, bymakaar En Fanie plaas van di vlag te hys an di vlagpaal, sit dit an 'n stok en begin van di lojale te laat trou sweer an di Republiek.

Toen zij hulle twé straat op en gaan weer by Kapt. Von Brandis an. Fanie al di tyd met di Vlrikaner in di hand. Hulle klop an; di Kaptein kom uit. "Mar, von Brandis, erken jy di vlag?"

Antwoord: "Ja, dat is de vlag der Republiek, waarvoder ik vroeger diende, en waaronder ik bereid

De Zuid Afrikaansche Mutual Leven verzekerings Maatschappij.
Opgericht in 1845.

Ingelijfd bij Parlements Wet in 1888
Hoofd Kantoor: Darlingstraat, Kaapstad
Takken in Durban, Bloemfontein en Johannesburg.

DIRECTEUREN:
Ed. heer L. A. Vintcent, L.W.V., *Voorzitter.*
do. Alfred Ebden.
do. Henry Solomon, Sr.
do. C. W. Hutton, L.W.V.
do. Paul de Villiers.
do. Godfrey Sichel
do, J G. Steijtler.
do. Harry Bolus.
do. H. M. Arderne

HOOFD-DOKTER:
Dr. E. C. Anderson, M.D., M.C., London M.R.C.S. Engeland.

Jaarlijksch Inkomen } Premiën £147,353
} Interest 65,906
Opgelooopen Fondsen 1,329,186
(Alles belegd in Zuid Afrikaansche Securiteiten.)

Absolute Securiteit.—Groote Opgelooopen en tusschen Bonussen op vorderingen.—Vrij van Beperkingen.—Verbeterde Nonverbeuring Regulatiën.—Vrije Woonplaats en Reisen.—Matige Onkosten.—Tijdige Betaling van Vorderingen.—Alle Winst behoort aan de Leden.—Geen Persoonlijke Verantwoordelijkheid.—Leeningen op Polissen van vijf jarigen duur.—Liberale Overgave Waarde.—Drie-jaarlijksch Onderzoek het laatst in Junij 1892 in het aanstaanden Junij 1895.

Dertig dagen speling toegestaan voor betaling van Premies, gedurende welke de Polis van kracht wordt gehouden. Polissen worden van kracht gehouden soo lang als er voldoende Overgave Waarde is om een kwartaal Premie te dekken.

LAATSTE VERDEELING 1892

Polissen van verschillenden duur moesten in geval van dood van Verzekerde worden betaald, tegen het volgend bedrag voor per £1,000 van origineele Versekering:—

Duur in 1892.	Betaalbare Som
47 Jaren	... £2,939
45 Jaren	... 2,720
30 Jaren	... 1,898
20 Jaren	... 1,495
15 Jaren	... 1,350
12 Jaren	... 1.262
9 Jaren	... 1,168
6 Jaren	... 1,102
3 Jaren	... 1,050

WILLIAM MARSHALL,
Secretaris

Standard Hotel,
SOMERSET WEST
STRAND.

BOVENGENOEMD gunstig gelegen Hotel aan het beroemde Zee Strand van Somerset West, zal den 1sten November aanstaande, door de ondergeteekende worden geopend. Daar het Hotel goed is gebouwd en men van af de Verandah het prachtigste vergezigt heeft, kunnen bezoekers aan de prachtig gelegen baai geen beter logies verlangen

MEJ. J. CROESER.
Somerset West Strand,
5 October 1893.

UNION LINIE
KONINKLIJKE MAILDIENST
UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ
(BEPERKT)

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag te 4 uur n.m., te St. Helena, Ascension, Madeira en Lissabon als onder aanleggende.

VOOR ENGELAND

MEXICAN, Kapt. Reynolds, 20 December.
ATHENIAN, Kapt. Laing Idge, 3 Januarij.
SPARTAN, Kapt. Copp, 17 Januarij.

Een van de Maatschappij's mooije Stoombooten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na den aankomst van elke Mailstoomboot en tusschenboot.

RETOURKAARTJES voor HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen drie Maanden per de Union of de Castle Maatschappij Stoombooten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Maatschappij, Adderleystraat.

ZUID-AFRIKAANSCHE
Koninklijke Maildienst.
De "Castle Mail Packets" Maatschappij

DE Stoombooten deser Linie vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., via Madeira en Plymouth, te St Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.

Dec 27.—HAWARDEN CASTLE, Kapitein Rigby.
Jan. 0.—NORHAM CASTLE, Kapt. Travers
Jan. 24.—PEMBROKE CASTLE, Kapitein Warren
Feb. 7.—ROSLIN CASTLE, Kapt. Duncan.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND, gang baar voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen vermindering van 10 percent op den Dubbele Passageprijs.

Extra Booten via Las Palmas.

DRUMMOND CASTLE, Kapt. Harrison, omtrent 23 December.
DOUNE CASTLE, Kapt. Harris, omtrent 26 December.
LISMORE CASTLE, Kapt. Le Sueur, omtrent 6 Januarij.
DUNBAR CASTLE, Kapt. Winder, omtrent 3 Februarij.

Voor vracht of passage vervoege men zich bij de Agenten van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ (Beperkt).

J. HENDERSON WALKER
Secretaris der Afdeeling van Stellenbosch
Secretaris der Municipaliteit van Stellenbosch.
Onder-Sherif voor het district.
Procureur en Notaris Publiek.
Wet Boedel en Algemeen Agent.
Effekten en Aandeelen Makelaar,
Stellenbosch.
Kantoor No. 1 Birdstraat, naast de Stellenbosch Distrikt Bank, Beperkt.
Telegrafisch Adres: *"Vigilate."*
P. O. Box 7.

Kerstmis cadeaux, mijn lieve tijd,
Een mensch die raakt zijn geld maar kwijt,
Wees du gauw en niet te loom,
En spoed u naar den Dennenboom
Wat je daar ziet is prachtig mooi,
Geschikt voor boer- of prinsentooi.
Je spaart nog geld, geloof mij man
Zoodat j' Hilliard's weer bezoeken kan.

A. HILLIARD,
Lakenhandelaar en Kleerenverkooper,
KERKPLEIN.

ZIJ WIL GEEN
£1,000

hemen en dit is de reden waarom—
Haar Schoonzoon schrijft:—

Maraisburg, 20 Mei, 1892.
Van W. F. la Perouse, aan den Wel-Edelen heer J. Jones, Kaapstad.

Waarde heer,

Ik gevoel mij verpligt u te melden dat voor Rheumatiek of wat men in 't Hollandsch "Zinkings in de Borst noemt," er geen beter geneesmiddel bekend is dan *Rheumaticuro.*

De moeder mijner vrouw heeft gedurende de laatste 40 jaren geleden aan een Borstkwaal; wij hebben iederen dokter beproefd binnen ons bereik, doch te vergeefs. Het was pijnlijk voor gesonden om haar te sien lijden. 's Nachts sliep zij nooit, tweemaa was zij buiten haar zinnen en liep weg in het veld, terwijl zij haar kind moest verzorgen, vermagerd tot een geraamte, haar nachten doorbrengende in een leuningstoel in de voorkamer van het huis, met haar hoofd somtijds rustende op een kussen. Ik heb menigen nacht met haar opgesseten, tot we ten laatste hoorden van uw RHEUMATICURO, en ik haalde haar over om het tebej proeven. Zij deed het en vond groote verlichting en ging er mee voort waarheen zij ook ging; zij had het altijd bij sich en voor Gods segen en hulp van uw Medicijn is zij volkomen genezen; en zij is nu 68 jaar oud; en ik geloof dat al soudt u haar £1,000 bieden, zij niet sonder het Medicijn in huis sou willen zijn.

Indien u mij niet gelooft, kunt u schrijven aan de heeren Spanier, want ik geloof dat die haar een dosijn flesschen verkocht hebben, of u kunt haar self schrijven.

Haar Adres is: Mej. C. J. J. Troskie, Fonteintje, Maraisburg.

Rheumaticuro, het groote Zuid-Afrikaansche Geneesmiddel voor Jicht, Rheumatiek Rheumatische Jicht, Lendenjicht, Hoofpijcht en Aangesichtspijn, wordt verkocht door gehee Zuid Afrika, Mauritius, Madeira, Lissabon Londen ens

---

H. P. DU TOIT,
Wet- en Algemeen Agent

REKENINGEN ens., gecollecteerd en Prompt Uitbetaald aan de Clienten, na ontvangen te zijn.

MALMESBURY

GROOTE AFRIKAANSCHE
ORSMOND'S
PREPARATEN

HET GROOTE AFRIKAANSCHE
GENEESMIDDEL
HET MODEL
HUISMIDDEL
VOOR KOORTSEN EN ONGESTELDHEDEN VAN HET
GEZIN
Zie Brochure.

DE GROOTE AFRIKAANSCHE
Voor Eczama, Uitbarstingen, Zweren, Syphilitische, en Scrofulease
ZIEKTEN &
BLOED
Ongevenaard versterkingsmiddel voor Vrouwen.
Specifiek voor ongesteldheden der Nieren en Urine Organen.
ZUIVERAAR.

HET GROOTE AFRIKAANSCHE
GEWAARBORGDE SPECIFICK
Voor
Kolick,
Diarrhea,
Roode Loop,
en
ZOMER INGEWANDSKWALEN
ANTI-ONTSPANNEND

DE GROOTE AFRIKAANSCHE
VRUCHT PILLEN
Voor Lever, maag en ingewanden.
Het Geneesmiddel voor
Aambeyen en Hardlyvigheid.
Zyn zacht en doeltreffend.

DE GROOT AFRIKAANSCHE
KRUIDEN ZALF.
Voor Nieuwe en oude Wonden,
Huidziekten, Aambeijen,
Rheumatiek, Verzwikkingen,
Pynen in Gewrichten en Spieren,
Ontsteken Geswellen.

BEREID DOOR C.E. COOK
GENEESKUNDIG
COLLEGE,
KING WILLIAM'S TOWN.

HEYNES, MATHEW & Co.,
Agenten.

MONTAGU.
G. P. VAN ZIJL,
Vendu-Afslager, Algemeen- en Wets Agent.
(GEVESTIGD SEDERT 1876.)
KANTOOR:—BANK GEBOUWEN

DE NIEUWE
"ADRIANCE,"
OOGSTER EN ZELFBINDER.

DE jongste en meest verbeterde Machine in de Markwegdoende met elevatie, en slechts een zeil hebbende.

De "ADRIANCE" is de ligste, eenvoudigste en best gebalanceerde Oogster in de Wereld, en heeft reeds Medaljes gekregen van het Koninklijk Landbouw Genootschap van Engeland, van het Duitsche Landbouw Genootschap van Berlijn, van het Landbouw Genootschap van Pruissen en de Groote Gouden Medailje van het Landbouw Departement van Frankrijk. Zijn nieuwe hoedanigheden zijn de eigenaardige wijze om het graan bijeen te maken, te binden en aan den kant te schuiven, en de Machine is ter zelfder tijd de sterkste, best gebouwde en ligste wat trekkracht betreft, die nog is geïntroduceerd. **Zij zal kort of doormekaar graan even gemakkelijk snijden en binden als lang en staande.**

BOEREN MOETEN DE "ADRIANCE" BINDERS, OOGSTEN EN MAAIJERS ZIEN, VOOR ZIJ ENIGE ANDERE MACHINE GAAN KOOPEN.

LLOYDS en Compagnie
26 LANGESTRAAT, KAAPSTAD,
EENIGE AGENTEN VOOR ZUID AFRIKA.
Volledige geillustreerde Catalogus per post of per applicatie.

Zelfbinders voor den Oogst.

EENIG Landbouwer die een Zelfbinder benoodigd heeft dat hem voldoening wil geven, zoude sonder verzuim een van de Massey, Harris & Co., Machines bestellen. Deze is de beste Machine in de Markt, is eenvoudig, sterk en ligt van trekken en duurzaam en werkt in eenig Graan.

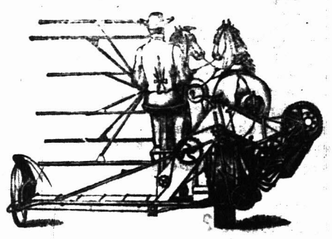

Gedurende het tegenwoordige jaar in Frankrijk won de Massey Zelf Binder, Zeven Eerste Prijzen bij Zeven Proefnemingen.

Daar zijn over de Drie Honderd Massey Zelf Binders aan het werk in Zuid Afrika,

Eenige Agenten voor Zuid Afrika R. M. ROSS & Co

TE KOOP GOEDKOOP,

Een echt Paardenkracht Clayton Shuttleworth Portable Machine met vergroote Vuurhaard.

JUIST GELAND,
Brandrams B.B. en Vine Brand Zwavel.

R. M. ROSS & Co.,
STRANDSTRAAT, KAAPSTAD.

DE "WEST OF ENGLAND"
(OPGERIGT 1859.)
Langemarktstraat en Kerkplein, Kaapstad.

ZIE onsen Zomer Voorraad van Man's Tweed, Flanel en Worsted Pakken Cricket, Tennis en Tweed Broeken; Flanel, Tennis en Witte Hemden Hoeden, Schoenen, Dasjes, Boorden, Kruisbanden, Konsenwaren, en. Alles; direct van de Fabriekanten.

De Jongens en Knapen Pakken voor het Seisoen zijn juist aangekomen.
Een Bezending Hoeden, om alle koopers te voldoen, nu geopend.

LET WEL!—Aoperen Platen aan elke zij van de Langemarktstraat Entree.

Binnenkant: "West of England" op een Elektrisch Bord.

KONINKLIJKE LEVERANCIER AAN HET OBSERVATORIUM

A. SPOLANDER & CO.,
GEVESTIGD 53 JAREN.
CHRONOMETER-, HOROLOGIE- EN KLOKMAKER,
"Mutual" Gebouwen, Darlingstraat,

Wenschen hunne Klanten en het Publiek in 't algemeen te informeeren dat zij juist een groote verscheidenheid Klokken, Gouden en Zilveren Horologies, Juwelierswaren, enz., hebben ontvangen, geschikt voor
Kerstmis en Nieuw Jaars Presentjes,
Die zij tegen redelijke Prijzen aanbieden.

VLOEISTOFF GIFTVRIJ
LUTLER'S
POEDER VERGIFTIG

VERKRIJGBAAR VAN
ALLE WINKELIERS
SELLAR BROS., Kaapstad,
EN
Milton, Watson & Co., Port Elizabeth.

Buitenvrienden! Let Wel op!!

C. H. BÖSENBERG'S
EENIGE OPREGTE AANBEIJEN POEDER
Zwaan Apotheek, Bree- en Kortemarktstraat, Kaapstad.

☞ **WAARSCHUWING!** Het is ter mijner kennis gekomen, dat er slechte namaksels onder den naam van "Bösenberg's Aambeienpoeder" bestaan. Het EENIGE OPREGTE is alleen te verkrijgen bij, en draagt het handsmerk De Zwaan, met den naam van

C. H. BÖSENBERG 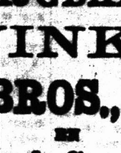 KAAPSTAD
BREESTRAAT.

PAS OP VOOR NAMAAKSELS!

Alle bijzonderheden vergezellen elken Bottel. Prijs 2s.; per Post 2s. 6d vooruit betaalbaar.

BEREID DOOR DEN EENIGEN EIGENAAR
C H Bösenberg, Chemist en Droogist, Zwaan Apotheek, Hoek van Bree- en Kortemarktstraat, Kaapstad.
☞ Geen connectie met eenige andere Bezigheid.

Nieuwe Patente Water Lift of Noria (Bakkies Pomp.)

OM groote hoeveelheden water op te trekken uit groote diepte, voor besproeijing en voor het geven van Water aan vee. Het wordt gewerkt door een of meer Mule Paarden of Ossen volgens de diepte te, en de hoeveelheid van Water, die moet worden opgetrokken. Een Mule trekt omtrent 8,000 gallons water op in een uur. Deze Machine verzekert groote besparing aan spanning en trekken meer water op voor de aangewende kracht, dan eenige andere soort van Pomp. Prijzen en alle andere informatie kunnen verkregen worden van de Eenige Agenten.

GEORGE FINDLAY & CO.,
Pakhuizen van IJzerwaren, Gravestraat,
KAAPSTAD.

Hoerah! Hoerah! Hoerah!
BLIJDE GEZICHTEN! BLIJDE GEZICHTEN!

Het vroolijk en Feestelijk Seizoen nadert en wij zijn ten volle bereid met £10,000 waarde van Mannen, Jongens en Knapen Kleeren. Kom naar den Ouden Dennenboom en ontvang uw Kerstmis present en krijg waarde voor uw geld.

A. HILLIARD,
Onder den Ouden Dennenboom, Kerkplein.

J. SANDERSON,
ZADEL- EN TUIGEN FABRIEKANT,
KAAPSTAD,

HET Publiek bedankende voor de liberale ondersteuning hem der vergangene vier jaren gegeven, wenscht kennis te geven dat hij een Tak-bezigheid heeft geopend in de THEATER GEBOUWEN, DARLINGSTRAAT, voor het gemak zijner talrijke Klanten, waar alle Goederen zullen worden verkocht tegen aller laagst mogelijke prijzen.

Enkel Gig Tuigen van £3 10s. een set.
Paar Paarden Tuigen, Aluin Leder, van £4 10s. een se
Paar Paarden Tuigen, Engelsch Leder, van £6 een set
Heeren Zadels van af £1 10s. per stuk.
Heeren Toomen van 4s. per stuk.
Inderdaad ieder artikel in den handel tegen dezelfde lage prijzen.

Alle Goederen gemerkt in duidelijke Cijfers.
Tot een inspectie uitgenoodigd.

Malmesbury Executeurskamer en Voogdij en Brand Assurantie Maatschappij.

Ingelijfd bij Acte van Parlement No. 10 *van* 1880.

Voor het administreren van Eigendommen en Boedels, als Executeuren, Administrateurs, Voogden, Curateurs en Agenten en het Verzamelaren van Eigendommen.

DIRECTEUREN:

De Well-Ed. Heer Th. A. J. Louw, L.W.V. Voorzitter.
De Wel-Ed. heeren:
P. Bean. | H. J. H. Ohsoom.
H. R. R. Gamble. | C. P. Basson.
G. W. D. Rose. | A. W. Louw.

AUDITEURS:
De Well-Ed. Heeren A. C. Koen en J. J. Marais
De Directeuren vergaderen alhier Dingsdag voormiddags, in den Zomer ten 9 uur, in den Winter ten 10 uur.

R. WETHMAR, Secretaris.

De "Zuid Afrikaan"
EN
VOLKSVRIEND

DE Intekening op dit Blad is in de Stad £1 10s. en in de Buitendistrikten £1 16 per jaar, VOORUIT BETAALBAAR. Aan alle Intekenaars worden DRIE VOLLE BLADEN per week toegezonden.

☞ Zij die voor het Blad wenschen te bedanken moeten drie maanden vooruit kennis geven van hun voornemen.

AGENTEN VOOR DE "ZUID AFRIKAAN EN VOLKSVRIEND."

Alexandria, J. P. Chevalier.
Adelaide, Walter J. Pringle.
Alice, W. J. Glass.
Alival Noord, Senor en Osmond
Barrydale, A. Heidrich.
Beaufort West, P. Tasks.
Barkly Oost, H. V. Otto-rell.
Belmont, Griqualand West, J. J. de Kock.
Bloemfontein, T. B. Coleman.
Bothaile (O.V.S.), H Kilpervld.
Bushof, C. G. Marais.
Bredasdorp, John Taljaard.
Bristown, John B. Duggan.
Burgersdorp, J. C. van den Heever.
Cape, J. M. Farrer.
Calenberg, H. v. L. Sluiter.
Ceres, Henry Carson.
Caledon, Hampton, Moore en Krige.
Cradock, A. Metcalf.
Clanwilliam, P. A. Wege.
Carnarvon, Frans Weits.
De Rust, F. J. Steinsma.
Dordrecht, J. S. van Zyl.
Durbanville, H. P. du Toit.
Darling, Jacob Otto.
Embobeni, T. Ernest Jeanicke.
Franschhoek, J. G. le Roux.
Fraserburg, Geo. Hodgson.
Fauresmith, C. W. H. van der Post.
George, J. Kretzen.
Gouda, T. G. Botha, Jr.
Graaff-Reinet, H. J. Marais.
Griquastad, G. B. Bulder.
Heidelberg, James de Preez.
Holbron, O.V.S., P. M. Beljers.
Humansdorp, W. Anderson.
Harrismith, J. F. W. van Rensburg.
Hanover, C. Nathan.
Hopetown, M. C. Louw.
Hopefield, J. W. Stirling.
Jeppestown, S J Mostert.
Jacobsdal, J. W. B. de Villiers.
Johannesburg, "Republican Loan Trust, and Agency Co. Limd."
Kimberley, Hocroft & Michau.
Kenhardt, J. J. Le-gland, Sr.
Klerksdorp, J. A. Neser.
Knysna, P. Meiselaarsmp.
Kroonstad, J. H. Pilgrim.
Kolffontein, P. L. Reitsh.
Krugersdorp, S.A.R., B. J. Viljoen.
Kenhardt-Hein, Ign. L. Ferreira.
London, C. Mitchell & Co.
Ladysmith (Klewenkie), A. G. H. v. Velden
Lady Grey (Alwal Noord): G. G. Ghoste.
Ladybrand, H. P. van Heerden.
Lambert's Baai, F. J. v. H. Fouten
Marnisburg, D. F. Marais.
Malmesbury, H. P. du Toit.
Modder, Oost Griqualand, J. S. Heney.
Middelburg, Jonas Naudé.
Murraysburg, A. Jones.
Molteno, H. Hall.
Moorddraai, H. Meyer, Hzn.
Montagu, P. J. Joubert, W.zn
Mooreesburg, G. W. D. Rust.
Napier, H. G. Bell.
Namaqualand, J. G. Fischer en Gerard Genis.
Nieuwoudt, P. J. Naudé.
Olifantsrivier, S. P. van Blerewen.
Oudtshoorn, J. H. Swanepoel.
Paarl, G. J. A. van der Spuy, tegenover het Magistraatshof.
Pearston, A. J. Myburgh.
Petersville, D. Wege.
Philadelphia, H. G. Duyvis, A.zn.
Philippolis (O.V.S.), Oost en Sons.
Pilgrimsrust, J. H. Roos.
Pietermaritzburg, G. A. P. de Graaf.
Porterville, Geo. Lawrence & Co.
Port Elizabeth, Armstrong & Co.
Potchefstroom, G. H. Denkemalte.
Pretoria, J. G. Niemeijer.
Prieska, S. P. van Niekerk.
Prince Albert, J. Bloemin.
Queenstown, J. A. Brunton.
Riversdale, Retief en Vermeld.
Richmond, A. P. de Villiers.
Robert Wet, P. Bezuidenhout.
Robertson, J. A. Neethling.
Rietbeckshoogte, D. Retief.
Stellenbosch, W. E. de Kock en E. J Bastiaan
Smithfield, F. A. Oelofsen.
Saldanhabaai en St. Helenabaai, J. N. Schickerling.
Smithfield, W. G. Butler.
Sutherland, H. P. van Rijk.
Somerset Oost, J. Hughes.
Steynsdorp, Gebroeders Hoolin.
Stellenberg, A. Postma.
Tarkastad, R. J. Stanley.
Tygerhoek, P. O. Welgevonden (district Uitenhage), W. R. Mohr.
Tulbagh, H. Fagan, Jr.
Uitenhage, A. de Villiers en Henry Chase.
Utrecht (Transvaal), H. L. Meuthing.
Uniondale, G. L. van Heerde.
Van Rhynsdorp, P. B. van Rhyn, L.W.R.
Van der Byl's Kraal, P. O., S. J. Marais.
Venterstadt, D. Vermooten.
Villiersdorp, W. Rouz.
Victoria West, L. J. van der Merwe.
Wijnberg, G. de Kock.
Winburg, D. J. ...o Villiers.
Willowmore, J. Williams.
Wepener, O.V.S., Boezoeren en Potgieter.
Wintersberg, Post Bonnert, R. Stevenage.
Wellington, J. F. Potts & Co.
Worcester, V. Harris.
Wakkerstroom, D. D. Bierman, Jr.
Zandfontein, W. H. F. Hoffman.
Zeerust, Marico, S.A.R., D. B. Naudé.
NEDERLAND.—Ned. Bank en Credietvereen. voor Z. Afrika, te Amsterdam

---

TULBAGH.
P. J. P. MARAIS,
VENDU-AFSLAGER
EN
GENERALE AGENT

Gedrukt en uitgegeven door M. G Rhoden, handelende onder den stijl en de firma van Hoosen & Rhoden, 94 Loopenstraat, Kaapstad.